

ŽIVA ZAJEDNICA

LEBENDIGE GEMEINDE
MITTEILUNGSBLATT DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN GEMEINDEN

Sretan
Božić
i Nova
2000. godina!

Frohe
Weihnachten
und ein
gesegnetes
neues Jahr!

BEATE
HEINEN
1976

SVETI

FRANK

99+2000?

STORY&ART: M. OBERT

Na dobro Vam došao Božić... i 2000.

Na dobro vam došao Božić i sveto porođenje Isusovo! – drevna je hrvatska pučka božićna čestitka, na koju se odgovaralo: *I s tobom Bog d'o zajedno!* I mi Vam, dragi čitatelji, upravo tim lijepim starim riječima čestitamo Božić. Neka Vam bude na dobro, na dobro duše i tijela, kako se također nekad lije-plo znalo reći. I neka to za sve nas bude svetkovina dobra koje Bog o Božiću svima nama nudi u izobilju. Božić je svakako i zajednički, ali i osobni unutarnji blagdanski događaj. Obje te dimenzije su jednostavno bitne sastavnice slavlja Božića. Teško je slaviti Božić bez zajedništva, kako obiteljskoga, tako i prijateljskoga, susjedskoga, naprosto ljudskoga zajedništva. Mnogi će i ovoga Božića biti usamljeni, napušteni i nesretni. Darujmo im svoje zajedništvo, ugostimo ih ili ih pohodimo. Mnoge su obitelji razdvojene i unesrećene. Neka ovo bude prilika da se okupe, izmire i krenu iznova u svome obiteljskom zajedništvu.

Često se međutim zaboravlja ona osobna, intimna dimenzija Božića. Ona kao da je zasjenjena svim onim zavodničkim božićnim šarenilom i kičom koji vlada oko nas. Božić se mora dogoditi u srcu svakoga vjernika. Betlehem se mora dogoditi u svakome od nas. Tek kada se ispune obje te najvažnije sastavnice božićnoga događaja – Božić će nam donijeti dobro, dobro u svakom pogledu.

Odavno se broje dani, sati i minute pa i sekunde do magične 2000. godine. Mediji od toga prave spektakl i odličan posao. Istina, prijelomnica stoljeća i tisućljeća nije baš česta pojava, osobito ne u kratkom ljudskom životu. Stoga treba slaviti i radovati se, ali – ne gubiti glavu.

Kao božićni i novogodišnji dar svim čitateljima izdali smo i poster s prekrasnom slikom „Poklon mudraca“, hrvatskoga slikara Ferdinanda Kulmera.

Znamo da će Vas sa svih strana ovih dana zasuti brojne dobre želje. I mi im se pridružujemo u ovom našem izdanju. Želimo Vam da doživite istinsku božićnu radost, i u krugu obitelji i prijatelja, ali i u dubini svoga srca. Ulazak u novo tisućljeće odlična je prilika za novi početak, kako u obitelji tako i u osobnom životu. Neka sve bude bolje i ljepše! Neka sa svima nama bude naš Gospodin i prijatelj, Isus Krist, koji je isti – jučer, danas i uvijek!

Uredništvo

Čestika delegata Klarića

Isus Krist, vječna Riječ Boga Oca, ne zadržava za sebe svoje božanstvo poput plijena.

On se spušta na zemlju, u prašinu, među nas.

On, izvor života i svjetla, postaje čovjekom, poput nas.

Iz tog otajstva potekle su rijeke života i spasenja, za sve ljude, za sva vremena.

Čestitajući Vam Božić, želim Vam radost i sreću njegova spasenja.

U Novoj, 2000., Godini milosti Gospodnje, neka se rijeke njegove milosti razliju u srcima svih nas.

P. Josip Klarić, delegat

ZBORNİK

NOVO!

RADOVA SIMPOZIJA O STANJU I PERSPEKTIVI HRVATSKOG DUŠOBRIŽNIŠTVA U NJEMAČKOJ

P. Josip Klarić (Hrsg.): Zbornik radova simpozija o stanju i perspektivi hrvatskog dušobrižništva u Njemačkoj. Symposium zur Situation und Perspektive der Kroatenseelsorge in Deutschland. Vierzehnheiligen 11.–14.10.1999, Hrvatski dušobrižnički ured, Frankfurt 1999. 228 S. 15,50 DM.

„Stanje i perspektiva hrvatskog dušobrižništva u Njemačkoj“ bila je glavna tema pastoralnog skupa hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnika/-ka iz hrvatskih katoličkih misija u Europi, koji je od 11. do 14.10.1999. održan u Vierzehnheiligen. Na tom simpoziju izneseno je osam predavanja, kojima se pokušalo odgovoriti na pitanje, kako će u bliskoj, pa i daljoj budućnosti izgledati hrvatske katoličke misije i što će biti s drugim i trećim naraštajem naših radnika i iseljenika. Zbog važnosti te problematike Hrvatski dušobrižnički ured je dao tiskati i u jednom zborniku izdao sva predavanja s toga skupa (osim predavanja dr. Jure Radića, koji je izneseno u usme-

nom obliku). U zborniku su obrađene sljedeće teme: Stanje i perspektiva hrvatskoga dušobrižništva u Njemačkoj (J. Klarić), Pastoralno-teološki pogled na migrante u svijetu globalizacije (dr. J. Balaban), Crkva u Hrvata i njezina briga za hrvatske migrante (msgr. V. Stanković), Nova koncepcija dušobrižništva za katolike drugoga materinskog jezika u Njemačkoj (msgr. dr. P. Prassel), Perspektiva hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj (A. Batinić), Mogućnosti, granice i uvjeti vjerskoga odgoja hrvatske mladeži u Njemačkoj (F. Prcela), Pastoral hrvatskih ratnih izbjeglica u svijetu (msgr. dr. Pero Sudar), Prenošenje vjere na drugu i treću generaciju (msgr. dr. J. Voß).

Zbornik je tiskan dvojezično, na hrvatskom i njemačkom jeziku, na 228 stranica.

Narudžbe: Hrvatski dušobrižnički ured, An den Drei Steinen 42, 60435 Frankfurt, tel. (069) 9 54 04 80, fax. 95 40 48 24, E-mail: kroatenseelsorge@t-online.de

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 95 40 48-0
Fax (0 69) 95 40 48 24
E-Mail: kroatenseelsorge@t-online.de
zivazajednica@t-online.de

Herausgeber/
Izdavač: Kroatenseelsorge in Deutschland
Verantwortlich/
Odgovara: Josip Klarić
Chefredakteur/
Glavni urednik: Anto Batinić
Redaktion/
Uredništvo: Stanka Vidačković, Antonia Tomljanović-Brkić, Jura Planinc, Ivek Milčec, Jozo Sladoja, Jozo Župić
Mitarbeiter/
Suradnici: Željka Čolić, Dijana Tolić, Alen Legović, Marko Obert, Vlatko Marić
Layout: Ljubica Markovica
Litho +
Seitenmontage: Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf
Druck: Spenglers Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn
Jahres-
bezugspreis: DM 30,- incl. Porto (s poštarinom);
za ostale europske zemlje: DM 40,-
za prekomorske zemlje: DM 60,-
Bankverbindung: Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01)
bei der Frankfurter Sparkasse

Dr. Franjo Tuđman, predsjednik Republike Hrvatske

(14.5.1922.–
10.12.1999.)

U Zagrebu je 10.12.1999., nakon dulje bolesti, umro dr. Franjo Tuđman, utemeljitelj i prvi predsjednik moderne, nezavis-

ne i demokratske Republike Hrvatske. „Veliki rodoljub i državnik dr. Franjo Tuđman svojim je djelom, koje će biti neizbrisivo zabilježeno u povijesti hrvatskog naroda, zadužio sve nas i zavrijedio da ga poštujemo. Molimo Gospodina da se ne izgubi ništa od njegovih plemenitih napora, a ono što je živio i činio neka pridonosi dobrobiti lijepe nam Domovine“, stoji u brzojavu nadbiskupa zagrebačkog Josipa Bozanića predsjedniku Hrvatskog državnog sabora i privremenom predsjedniku RH akademiku Vlatku Pavletiću.

Teško je u ovom trenutku bilo što kazati o pokojnom Tuđmanu, a da to već netko ovih dana ili ranije nije rekao. Odlazi čovjek koji je Hrvatima vratio samosvijest, nacionalni ponos i dostojanstvo. Pokojni Tuđman je upravo to učinio na sebi svojstven način. On je zaista nezaslужniji za hrvatsko nacionalno oslobođenje i za uspostavu suverene i nezavisne hrvatske države. On je zaslužan što je hrvatski narod ponovno vratio na europsku političku pozornicu. Nijedna suvremena europska država nije naime stvorena, obranjena i učvršćena u tako nepovoljnim okolnostima kao Republika Hrvatska. Za sve to valja ponajprije zahvaliti Franji Tuđmanu, koji je u pravom trenutku prepoznao i upotrijebio pozitivnu energiju hrvatskoga nacionalnoga bića, te njegove snove i čežnje za slobodom pretvorio u stvarnost. A hrvatska dijaspora je tom istom čovjeku dužna zahvaliti što ju se u posljednjih desetak godina uopće smatra hrvatskim političkim subjektom. Uz bok Tuđmanovoj ideji vodilji o nacionalnoj pomirbi ide i ideja o jedinstvu hrvatskoga naroda, kako kod kuće, tako i u svijetu („domovinska i iseljena Hrvatska“). Tuđman je i hrvatskom iseljentištvu vratio ponos i dostojanstvo (bio je zatvaran „zbog veza s

(Nastavak na str. 30)

Piše: Anto Batinić

Lanac sv. Ante

„Lanac sv. Ante“ ili u ovom slučaju Majke Božje Lurdske ponovno kruži među nama. Mnogima je već poznato o čemu se radi. Neki međutim ne znaju, pa, kada dobiju jedno takvo „lančano“ pismo, prestraše se i postupaju prema njegovim uputama. Jedno takvo pismo na hrvatskom jeziku, poslano iz Njemačke, pristiglo je ovih dana i u našu redakciju. Tko zna koliko puta fotokopirano, gotovo nečitko, u pismu se nalaze upute kako i što učiniti s njim. Tako se kaže da se ono treba sačuvati, ali i umnožiti 14 puta te poslati „onima kojima želite sreću“, pa će pošiljatelj navodno doživjeti veliku sreću. Ako se to ne učini ili ako se pismo uništi, primatelju se posve ozbiljno prijeti velikom nesrećom. Da sve bude uverljivije, navedeni su i neki bezimni primjeri koje je navodno pogodila „sreća“ ali i „nesreća“: neki su sve izgubili, a neki dakako dobili na lutriji. Na kraju se nalazi još i napomena da se ne radi o novčanom lancu (i toga je bilo, a sigurno ima još i danas), nego „samo o ponudi pozitivne energije“, koja će kao donijeti sreću i druge „pozitivan efekt“.

Nazdravlje!

Kao da našim ljudima nije dosta i drugih sličnih poteškoća s paralelno religioznim, magijskim i ezoteričkim sadržajima i pojavama: razna gatanja i čaranja, nabacivanje, zapisi, navodna čudesna ozdravljenja i proricanje budućnosti, spiritizam, pa i krajnji oblici, kao što su sotonizam i crna magija.

Širenje takvih pojava i sadržaja uvijek je znak nepoznavanja ili slabljenja prave vjere. Njihova raširenost je osobito snažna u prijelomnim vremenima, kao što je i ovo naše vrijeme, na smjeni stoljeća i tisućljeća, a kojemu mnogi daju apokaliptičke karakteristike. Što o tomu kaže naša vjera? Katekizam Katoličke Crkve traži da se odbace svi oblici gatanja, jer Bog je gospodar vremena i povijesti, a s obzirom na budućnost valja se s povjerenjem uteći njegovoj providnosti. „Sva djela magije i čaranja, kojima bi se htjelo podložiti tajne moći i staviti ih u vlastitu službu te steći nadnaravnu moć nad bližnjim – pa bilo i zato da mu se pribavi zdravlje – teška je povreda kreposti bogoštovlja. A ta djela treba još više osuditi kad ih prati namjera da se drugima škodi ili

kad se njima traži zahvat zloduha“ (br.2117).

Stav vjere i Crkve je prema tomu sasvim jasan. Koliko to god bilo manje ili više poznato, i naši su vjernici često podložni takvim kvazireligioznim i magijskim činima. Naša su domovinska područja obilježena mnoštvom poganskih i mitskih predodžbi, tradicija i čina. Sve su to naši ljudi prenijeli i ovdje, gdje su opet u prilici svakodnevno se susretati s takvim pojavama i ljudima koji ih šire i prakticiraju.

To je, kako rekosmo, uvijek znak nepoznavanja ili slabosti vjere. Zato se valja potruditi i svoju vjeru zaista upoznati, štoviše stalno upoznavati, te time rasti u vjeri. Nije dovoljno zadovoljiti se onim što se naučilo na vjeronauku ili što se povremeno čuje u crkvi. Razni seminari, predavanja, susreti, hodočašća, osobna zauzetost u zajednici vjernika jesu istodobno odlična prigoda, pa i obveza, da se dublje upozna vlastita vjera. S većim poznavanjem vjere dolazi dakako i do osobnoga rasta i sazrijevanja u svojoj vjeri. Vjera je osobno prianjanje uz Boga, potpuno predanje Bogu, slobodan pristanak uz istine koje je Bog objavio. Takvu vjeru darovati nekom stvorenju ili stvari bilo bi bezvjerje, malovjerje odnosno praznovjerje. Vjera nije samo puko umovanje niti površni osjećaj, nego stvaran i dubok susret s Bogom, s poviješću Izraela, Isusa Krista i njegove Crkve. „Duboko u nama, još dublje od razine naše svijesti, postoji uvjerenje da je dobro vjerovati... Vjerovati znači imati udjela u Božjem životu“, ističe Novi katekizam. Vjerovati znači reći „da“ Bogu, a ne magijskoj sili nekih stvari ili osoba. Vjera je milost, dar, ali i zadatak. Vjerom svladavamo nepovjerenje prema Božjem svijetu, dok raznorazni sveto-grdni lanci i čarolije šire i povećavaju to nepovjerenje i prema Bogu, i svijetu i ljudima.

I na kraju valja još jednom ponoviti: Bog je gospodar vremena. On je utvrda, hridina silna, utočište – naše vjere. On je Alfa i Omega, Početak i Svršetak, Prvi i Posljednji (Otkr). Isus je više puta ponavljao da se ne bojimo, da se ne plašimo, da nam s njim nitko ništa ne može, da je on s nama, i to sve dane do svršetka svijeta. Zasigurno i u trećem tisućljeću!

WIESBADEN – 28.11.1999.

Hvalite Gospoda s nebesa...

Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta i Hrvatska katolička misija Wiesbaden priredili su 28.11.1999. u Wiesbadenu drugu smotru crkvenih mješovitih zborova hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj. Smotra je počela svečanom misom, koju je predvodio fra Bernardin Škunca, provincijalni poglavar zadarske franjevačke provincije, a koncelebrirali su: fra Josip Klarić, delegat za hrvatsku inozemnu pastvu u Njemačkoj, fra Ante Bilokapić, voditelj HKM Wiesbaden i fra

Anto Batinić. Pod misom su pjevali svi nazočni pjevači i vjernici. Odmah nakon mise, u crkvi Presvetoga Trojstva, održana je i sama smotra zborova. Nastupili su zborovi sljedećih misija: Ludwigsburg, Waiblingen, Sindelfingen, Hamburg, Bochum, Stuttgart, Düsseldorf, Göppingen, Gaggenau, Mannheim, Mainz, Offenbach, Frankfurt i Wiesbaden. Svaki zbor izveo je po dvije skladbe. Voditelji zborova i dirigenti bili su većinom pastoralni suradnici misija,

te nekoliko angažiranih vjernika laika. Stručni glazbeni sud o kvaliteti smotre iznio je na kraju maestro Ivan Žan. Delegat Klarić podijelio je potom svim voditeljima zborova zahvalnice i CD s božićnim oratorijem J.S. Bacha, te ujedno najavio sljedeću smotru, na blagdan Krista Kralja 2000. godine. Bio je to pravi festival sakralnoga pjevanja u kojem je nastupilo blizu 500 pjevačica i pjevača iz 14 misija. Time je u misiji Wiesbaden vrlo obogaćena liturgija prve nedjelje došašća. Ove smotre se i održavaju s ciljem da se unaprijedi i pobošlja liturgijski, a osobito glazbeni život u našim misijama. Svečani zajednički agape za sve sudionike smotre priredila je zatim misija Wiesbaden u župnoj dvorani mjesne njemačke župe. Ondje se, uz jelo i piće, a potom i uz zajedničko veselje, dogodio još jedan istinski vjernički susret.

▲ Zbor HKM Waiblingen, pod ravnanjem Ivana Ivankovića, izveo je skladbe: Nebesa silna (B. Marcello) i Veličaj (V. Novak)

▲ Zbor HKM Hamburg, pod ravnanjem s. Rahele Rukavine i uz sviranje s. Jasenke Mravak, izveo je skladbe: Hvalite Gospodina (don I. Žižić) i Divan je Bog (R. Taclik)

◀ Zbor HKM Ludwigsburg, pod ravnanjem Ane Madunić, izveo je skladbe: O Spase roda ljudskoga (Crnkovački) i Sva si lijepa (T. Fosić)

DRUGA SMOTRA CRKVENIH ZBOROVA HKM

WIESBADEN – 28.11.1999.

◀ Zbor HKM Göppingen, pod ravnanjem Branka Galića, izveo je skladbe: Slava Bogu na visini i Bezgrješnom srcu (P. Ivanešić)

▼ Zbor HKM Bochum, pod ravnanjem Luce Zovko i uz sviranje Renate Čondrić, izveo je skladbe: Oče, primi žrtvu ovu (I. Žan) i Svet, Blagoslovljen (I. Žan)

▼ Zbor HKM Düsseldorf, pod ravnanjem s. Vladimire Vučić, izveo je skladbe: Od sva se četiri vjetra (Lj. Galetić) i Darove kruha i vina (Stelbins / Z. Plenковиć)

▼ Zbor HKM Sindelfingen, pod ravnanjem s. Rozarije Čurić, izveo je skladbe: Zdravo Djevo čista (Cithara octochorda) i Velik je Gospodin (s. L. Kozinović)

◀ Zbor HKM Mannheim, pod ravnanjem mo Ivana Žana, izveo je iz oratorija Babilonsko sužanjstvo skladbe: Tužaljke i Velika nam djela učini Gospodin (I. Žan)

Sveta vrata

Papa će u božićnoj noći otvoriti Sveta vrata u bazilici sv. Petra, a time simbolično započinje proslava Velikoga jubileja. Crkvena tradicija slavljenja jubilarne godine. Isus Krist je vrata Bogu Ocu zajedno s Duhom Svetim.

Sveti Otac Ivan Pavao II. otvorit će u božićnoj noći u bazilici sv. Petra u Rimu *Sveta vrata*. Tim simboličnim činom započet će proslava Velikog jubileja, 2000. – ta obljetnica utjelovljenja Sina Božjega. Veliki jubilej ujedno obilježava prijelaz iz drugog u treće tisućljeće nove ere i spada u niz jubilarne ili svetih godina, a započeto je 1300. s papom Bonifacijem VIII. Sveta godina se prema prvotnoj namjeri trebala slaviti svake stote godine; no, kasnije taj je razmak najprije papa Klement VI. 1343. smanjio na pedeset, zatim Urban VI. 1389. na trideset i tri (Isusova zemaljska životna dob), te Pavao II. 1470. na dvadeset i pet godina, kako je to i danas običaj. Mnogima je još u živom sjećanju *Sveta godina* 1975. koju je otvorio papa Pavao VI. Pape u posebnim prilikama proglašavaju i izvanrednu *Svetu godinu*; tako Pio XI. 1933. proglasio *Svetu godinu* u povodu 1900. obljetnice Kristove otkupiteljske smrti na križu; Ivan Pavao II. 1983., na svetkovinu Navještenja Gospodnjega, otvorio je Godinu otkupljenja.

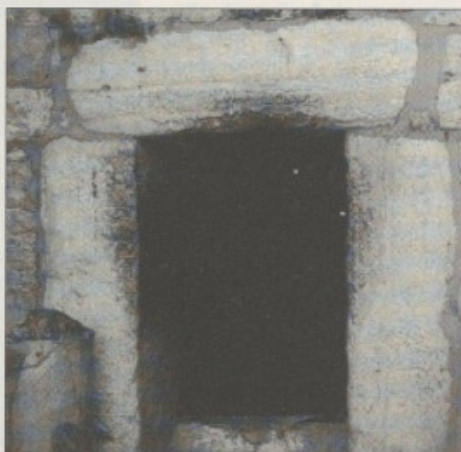
Slavlje jubilarne godine u Crkvi na tragu je starozavjetne tradicije koja svaku sedmu, odnosno, svaku pedesetu godinu promatra kao vrijeme posebno Bogu posvećeno kada, među ostalim, treba doći do oslobođenja svih stanovnika potrebnih slobode, do povratka oduzete imovine siromasima, do uspostave jednakosti među svim sinovima Izraelovim. Za kršćane „Godina milosti Gospodnje“, prije svega, znači: godina otpuštenja grijeha i kazni od grijeha, godina pomirenja zavađenih, godina mnogostrukih obraćanja te sakramentalne i izvansakramentalne pokore.

Isus Krist – vrata Ocu

Sveta vrata koja spadaju u značajan simbol jubilarne godine otvorena su po prvi put u bazilici Presvetog Otkupitelja u Lateranu prilikom jubileja 1423. godine. Ona podsjećaju, kako veli današnji Papa u buli najave Velikog jubileja 2000. godine „Otajstvo utjelovljenja“, na prijelaz na koji je pozvao svaki kršćanin, iz stanja grijeha u stanje milosti. Proći kroz vrata znači prijeći iz jednog prostora u drugi, iz jednog duhovnog ozračja prema Isusu Kristu koji je za sebe rekao: „Ja sam vrata. Kroz me tko uđe, spasit će se; i ulazit će i izlaziti i pašu nalaziti“ (Iv 10,9). Isus Krist je, naime, vrata kroz koja je Bog na jedinstven način ušao u svijet i nastanio se među nama, te s druge strane, jedina vrata kroz koja čovjek može doći Bogu. „Nema uistinu pod nebom drugog imena dana ljudima po kojemu se možemo spasiti“ (Dj 4,12).

Sveta vrata trebaju nadalje usmjeriti naš pogled prema vječnosti. Mi vjerujemo da smo na ovoj zemlji hodočasnici te da je domovina naša na nebesima (usp. Fil 3,20).

Upravo s pogledom prema vječnom životu u zajedništvu s Bogom, Isus poziva svoje učenike da uđu na uska vrata (Lk 13,24). Što su to uska vrata? Da bismo ušli u Kraljevstvo nebesko, veli Isus, nije dovoljno govoriti „Gospodine, Gospodine“; potrebno je vršiti volju Očevu: činiti dobra djela; ljubiti Krista u svojim bližnjima (usp. Mt 25,40). Križ kao simbol cjelovitog služenja i predanja bližnjima predstavlja uska vrata koja vode u život. „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne

„Ja sam vrata“ – govori Isus. Ulaz u baziliku Isusova rođenja u Betlehemu

samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom“ (Mk 8,34). Da ne bismo ostali pred zaključanim vratima svadbene dvorane, Isus nas prisposobom o mudrim i ludim djevicama potiče da svoj život ispunimo djelima milosrđa i ljubavi (Mt 25, 1–13).

Vrata, naime, uvijek predstavljaju određeni izazov i poziv, mogućnost da uđemo unutra ili da ostanemo vani. Da bismo ušli unutra ne možemo ostati tu gdje jesmo; trebamo se odvažiti i krenuti. Da bismo došli do skrivena blaga i dragocjenog bisera trebamo prodati sve što imamo i kupiti njivu (usp. Mt 13, 44–45).

I premda se u Kraljevstvo Božje ulazi kroz mnoge nevolje (usp. Dj 14,22), to, kako nam svjedoče ista Djela apostolska, nije bez radosti (usp. 5,41; 13,52).

Kristov prijelaz Ocu i naše krštenje

Temeljno iskustvo starozavjetnog naroda je iskustvo pashe, odnosno, prijelaza: izlazak iz egipatskog ropstva i ulazak u Obećanu zemlju. Starozavjetni prijelaz preko Crvenog mora predoznačio je i nagovijestio otajstvo Isusove muke i uskrsnuća. Ono je u kršćanskoj zajednici od samog početka doživljeno i tumačeno kao nova pasha, nov i konačan prijelaz Božjeg naroda iz smrti u život, iz ropstva grijeha u slobodu sinova Božjih. Bog Otac nas, veli poslanica Kološanima, „izbavi iz vlasti tame i prenese u kraljevstvo Sina, ljubavi svoje, u kome imamo otkupljenje, otpuštenje grijeha“ (1,13). Isus Krist je predvodnik novog Božjeg naroda na putu u vječni život: „On je Glava Tijela Crkve, on je Početak, Prvorodenac od mrtvih, da u svemu bude Prvak“ (Kol 1,18). Po otajstvu utjelovljenja oslobodio nas je ropstva zakona i uveo u poredak milosti; pobijedivši u svom tijelu grijeh i smrt, otvorio nam je pristup Ocu. On je, kako veli apostol Pavao, „naša Pasha“, naš

(Nastavak na slj. str.)

(Nastavak sa str. 7)

prijelaz Ocu (1 Kor 5,7). Isus će sam reći: „Nitko ne dolazi Ocu osim po meni“ (Iv 14,6). Sv. Augustin, tumačeći tu riječ, kaže: „Malo je bilo Bogu da svoga Sina učini tek pokazivač putom, on njega učini i putom, da ideš njime, koji će ravnati tobom, dok po njemu hodiš.“

Prijelaz iz smrti u život koji se jednom zauvijek dogodio u Isusovom vazmenom otajstvu, na otajstven se način u nama posadašnjuje i ostvaruje u krštenju. Ono znači prijelaz iz stanja grijeha u život milosti, iz neprijateljstva u prijateljstvo s Bogom; napuštanje starog života i početak novoga po Duhu. S krštenjem započinje naš put s Kristom prema Očevom domu. Taj se put sastoji u nasljedovanju i postupnom suobličavanju Kristu. S krštenjem započinje Kristov rast u nama: „Ako smo doista s njima srasli po sličnosti smrti njegovoj, očito ćemo srasti i po sličnosti njegovu uskrsnuću“ (Rim 6,5). S toga gledišta Veliki jubilej pruža milosnu priliku da se prije svega, sjetimo svoga krštenja, postanemo svjesni da je po krštenju Krist postao naš životni prostor, da smo iz smrti prešli u život, od robova postali sinovi i baštinici neba: „Tako dakle više niste tuđinci ni pridošlice, nego sugrađani ste svetih i ukućani Božji nazidani na temelju apostola i proroka, a

zaglavni je kamen sam Krist Isus“ (Ef 2,19). Jubilej je stoga poziv na zahvalu za novi život, za slobodu i prijateljstvo s Bogom po Kristu u Duhu Svetomu.

Sjećanje na velika Božja djela ne znači tek puko misaono osvježanje prošlih događaja, nego doživljavanje u sadašnjosti Božje milosrdne ljubavi. Dok se prisjećamo svoga krštenja, Krist u nama na otajstven način uprisutnjuje svoj prijelaz Ocu te nas obogaćuje plodovima svoga vazmenog otajstva. U sjećanju i zahvali za krštenje nalazimo poticaj i primamo snagu za život po Duhu, „da kao što Krist slavom Očevom bi uskrsen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života“ (Rim 6,4).

Ukoliko kršćani iskoriste Veliki jubilej kao priliku da se sjete svoga krštenja, slave ga i žive, utoliko će svijet imati više razloga za nadu. Novi svijet mogu stvarati samo novi ljudi. „Je li tko u Kristu, nov je stvor“ (2 Kor 5,17). Krist želi biti u kršćanima nada za ovaj svijet. Obveza kršćana je da ne iznevjere tu nadu. „Evo, na vratima stojim i kucam; poslušaj li tko glas moj i otvori mi vrata, unići ću k njemu i večerati s njim i on sa mnom“ (Otk 3,20). Samo zajedništvo s Bogom uspostavljeno po Isusu Kristu i njegovano u Duhu Svetomu može pružiti čovjeku na pragu trećeg tisućljeća sigurnost da ne gradi kuću uzalud i da ne bdi uzalud čuvajući grad (usp. Ps 127,1). ■

vijesti • news

• **Mannheim** – U misijskim prostorijama mladi su 14.11. izveli komad „Put do sreće“. Radi se o radio-drami koja obrađuje probleme današnje mladeži. Danijel, Helena, Danijela, Kazimir, Ivo i Nina, uživljeni u uloge, iako čitajući tekstove, manirom glumaca i recitatora, uvjerljivo su predstavili sadržaj i poruku djela. Nakon uspona i padova ne treba „kriviti nikoga za vlastite neuspjehe i padove“, nego „biti čovjek, raditi na sebi, živjeti s drugima, ne zaboraviti Boga, već mu povjeriti sve brige, probleme, radosti, nade...“, razvijati talente koje nam je Bog dao na dobro svijet. Potom su nastupili mlade pjevačice i pjevači: Kristina, Melani, Ana, Monika, Marijana, Patricija, Andriana, Valentina, Ivana, Mihael. Drugi dio večeri činili su tekstovi o životu posljednje bosanske kraljice Katarine Kosače, o gradu Jerihonu, o Mariji Magdaleni, o vatikanskoj izložbi „Hrvati – kršćanstvo, kultura i umjetnost“. Marina, Tihana i dvije Ivane (Tečić i Stojić) nadahnuto su čitale tekstove i tako ih lakše prenijele nazočnima u dvorani. Program je, kao i često ranije, uspješno vodila Tihana.

(Ivan Žan)

• **Pinerolo (Italija)** – Na međunarodnom glasovirskom natjecanju u Pinerolu, održanom od 16. do 28.11. t.g., nastupila je i nadarena 14-godišnja hrvatska pijanistica iz Stuttgarta Dijana Brekalo. Ona je u svojoj kategoriji uvjerljivo osvojila prvo mjesto. (Josef Mayer)

• **Rosenheim** – Nakon zajedničke mise, u nedjelju 5. prosinca, u HKM Rosenheim upriličen je prigodni program u povodu blagdana sv. Nikole, zaštitnika mornara, putnika i djece. Djeca su posebno radosno dočekala sv. Nikolu, priredivši lijep glazbeni program. Sv. Nikola ih je sve nagradio darovima iz svoje torbe. Uz djecu su se te nedjelje

uz pjesmu i ples radovali i odrasli, koje je zabavljao solist Vlado Kelava. (J.K.)

• **Hamburg** – U etnografskom muzeju u Hamburgu, u sklopu 12. sjevernonjemačkoga božićnoga sajma, ove godine se po prvi put predstavila i Hrvatska, i to kao posebni gost. Etnografski muzej iz Zagreba dobio je veliki prostor za izložbu pod nazivom „Božić u Hrvata“. Ta je izložba postavljena u okviru stalnoga muzejskoga postava pod naslovom „Zajedničke kuće Europe“, a uz idejno rješenje ravnatelja muzeja dr. B. Schmelza. Posebnu cjelinu čine i jaslice sestre Samuele Premužić, napravljene od ekološkoga materijala. (D.J.)

Sv. Nikolu u Rosenheimu su pjesmom i svirkom pratili bijeli anđeli

Što je to Kraljevstvo Božje?

Biblija je puna tekstova o raznoraznim kraljevima. U Starom zavjetu se govori i piše o izraelskim kraljevima, ali i o kraljevima drugih naroda. I u Novom zavjetu se govori i piše o izraelskim kraljevima, ali i o kraljevima drugih naroda. I u Novom zavjetu se govori o kraljevima. Ipak, titula kralja u Novom zavjetu rezervirana je za Isusa Krista. Njega je Crkva i službeno imenovala Kraljem te proglasila svetkovinu Krista Kralja. Sljedeći tekst govori o Kristu Kralju, ili preciznije kazano, o Isusovu odnosu prema vlastima. On govori i o kraljevstvu Božjem, što je zapravo glavna misao Isusova propovijedanja. To je slika za stvarnost odnosa između Boga i čovjeka. O kraljevstvu Božjem valja stoga govoriti i u trećem tisućljeću.

El Greco, Spasitelj

Ideja kralja i kraljevstva sigurno čudno odzvanjaju u našim ušima budući da vjerojatno nemamo puno iskustva s ovim povijesno-društvenim kategorijama. Rijetki su oni koji su imali priliku susresti kralja, osjetiti što znači biti kraljev podanik. Ta se uloga kroz povijest toliko promijenila tako da se slike današnjih kraljeva, a i njihova moć, ne mogu usporediti s onim što je kralj značio u Isusovo vrijeme. Ipak i danas vrlo često u svakodnevnom životu rabimo pojam kralj. Tako često čujemo kako se govori o „kralju droge“, o „kralju današnje mode“, o „kralju srca (moga, tvoga)“... Ponekad kažemo ili čujemo da netko kaže kako je ručao kraljevski, ili da živi poput kralja... Postoji još toliko drugih izričaja vezanih uz pojam kralja. Ipak svi ti izričaji ne daju pravu sliku što je bio kralj u Isusovo vrijeme. Da bismo donekle dočarali sliku kra-

lja i njegova značenja podsjetimo se da su mnogi narodi kralja držali Božjim izabranikom, ili Božjim sinom, a neki su ga narodi smatrali i samim Bogom. Kralj je imao neograničenu vlast nad svojim podanicima: odlučivao je o životu i smrti.

Izrael u počecima svoje povijesti nije imao kralja. Ideja kralja i kraljevstva, bila je strana Izraelu, kaže nam pisac 1 Sam 8, 1–22. Izrael traži kralja po ugledu na susjedne narode, kako bi i Izrael bio „kao svi narodi“ (1 Sam 8,20). „Poslušaj glas naroda u svemu što od tebe traži, jer nisu odbacili tebe, nego su odbacili mene, ne želeći da ja kraljujem nad njima“ (1 Sam 8,7). Bog naređuje proroku Samuelu da udovolji želji naroda, ali prije toga treba predočiti narodu što će morati činiti za kralja, te kako će narod, u stvarnosti, postati kraljev sluga. To je jasna kritika kraljevstva kao državnog sustava. Usprkos prorokovim upozorenjima, narod želi imati kralja. Bog odlučuje dati kralja svom narodu koji će u njegovo ime kraljevati. Stoga će se i dalje govoriti da Bog kraljuje u Izraelu. S druge strane, kralj tako dokazuje svoju vlast kao onu koja dolazi od Boga. Biblija nam prikazuje brojne izraelske kraljeve. Puno ih je bilo nevjerno Bogu, te su poneki prvi uvodili među izraelski narod štovanje lažnih bogova. Bilo je kraljeva koji su bili vjerni Bogu, a Biblija ih prikazuje kao Božje vjerne izabranike, prijatelje (David, Salamon).

Kuća Davidova

Kralj i njegova moć, te njegov odnos prema narodu postali su pojmovi kojima se počela izricati i religiozna stvarnost odnosa između Boga i naroda. U Izraelu to postaje aktualno posebno onoga trenutaka kad Izrael gubi samostalnost. Ugrožen kao narod, a u opasnosti da izgubi svoj religiozni identitet, Izrael se sjeća kralja Davida koji je, moglo bi se reći, prvi afirmirao Izrael, na političkom i socijalnom planu kao narod. Isto tako u vrijeme Davida, Izrael je dobio religiozne institucije koje su isto tako odredile njegovu specifičnost među narodima. Svaki put kad bi se narod našao u teškim političkim trenucima, sjećao se Izrael, kao i svi drugi narodi, slavne prošlosti i kralja Davida. Kralj David, simbol slavne prošlosti postao je znak i nada budućnosti. Stoga i proroci, kao Božji glasnici, navješćuju da će iz Davidove kuće doći spasenje. Izraelski narod animira nada da će Bog osloboditi Izraela od ropstva i ponovno uspostaviti (svoje) kraljevstvo, ustoličiti Davidova potomka i pokazati da on, Bog, vlada svojim narodom Izraelom. Izrael je, u Isusovo vrijeme, očekivao trenutak kad će Bog podići kralja i osloboditi narod od ropstva. Svaki put kad bi se pojavio čovjek koji bi se pobunio protiv porobljivačke vlasti, ili kad bi učinio izvanredna djela, Izraelci su se pitali je li on možda taj očekivani kralj koji bi ih trebao osloboditi iz ropstva... (Nastavak na slj. str.)

(Nastavak sa str. 9)

Evangelja nam jasno govore o očekivanju kralja, Mesije, koji će osloboditi svoj narod Izrael. Ivan Krstitelj, na pitanje poslanika svećeničkih glavara, „Jesi li ti Krist?“, odgovara: „Ja nisam Krist“ (Iv 1, 20). Isus također govori o kralju i kraljevstvu. Ideja kraljevstva jedna je od glavnih tema Isusovih propovijedi. Isus govori o Kraljevstvu Božjem... Upostaviti Kraljevstvo Božje i uvesti u njega svoje učenike biti u kraljevstvu razlog je njegova dolaska. Isus se u svom govoru služi slikom kraljevstva da bi izrekao jednu drugu stvarnost, tj. stvarnost odnosa Boga i čovjeka, stvarnost i cilj svog djelovanja. Kraljevstvo koje Isus navješta potpuno je različito od kraljevstva – koja postoje u njegovo vrijeme. Isus tu razliku očito naglašava: „Moje kraljevstvo nije od ovoga svijeta“. Kad Isus želi reći što je to Božje Kraljevstvo, onda ga uspoređuje sa stvarnostima koje postoje u svijetu, ali se isto tako jasno vidi da je Božje Kraljevstvo nešto drugo, nešto što se potpuno razlikuje od onoga s čim ga uspoređuje. Stoga slika Božjeg Kraljevstva uvijek ostaje dijelom zamagljena, nešto što se osobno mora otkriti... „Kraljevstvo Božje je kao... poput“ Ova riječi „kao“, „poput“ bitne su za razumijevanje što je Kraljevstvo Božje i što ono nije...

Evangelja nam svjedoče da je narod htio Isusa ustoličiti kraljem. (Iv 6,15). Budući da njegovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta, Isus se skriva i tako odbija postati kralj. Kasnije će, također nam svjedoče evangelja, navodno Isusovo samoproglašavanje kraljem, postati glavni razlog sudskog procesa pred Pilatom, a i kazna mu je na osnovi te optužbe izrečena. Uostalom, presuda je stajala napisana iznad njegove glave, i to na tri jezika: grčkom, latinskom i hebrejskom. Pilat je dao napisati: „Isus Nazarećanin, kralj židovski“ (Iv 19,19 i paralele).

INRI – Isusov Nasarenus Rex Indeorum

Uskrsno jutro je pokazalo u punini tko je Isus. Pokazalo je da je Isus kralj, ali ne onakav kakvi su dosada bili kraljevi: kraljevi određene zemlje i za jedno određeno vrijeme. Isus je kralj koji ima vlast nad svijetom. On vlada i pobjeđuje zlo, daje život. On kraljuje i nad samom smrću. Srušio je kraljevstvo zla, i otvorio svoje Kraljevstvo onima koji imaju povjerenja u njega, poput razbojnika što je s njim bio razapet (Lk 23, 42). Isus je isto tako jasno izrekao kriterije ulaska u njegovo kraljevstvo. Ti su kriteriji izrečeni u tekstu evangelja što smo ga čitali i slušali na blagdan Svih svetih: „Blago siromasima... Blago ožalošćenima...”

Blago vama kad vas zbog mene pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas!“ To nije program kojim se postaje bliskim kralju jedne male zemlje ili silnika koji dijeli pravdu na svoj način, nego program koji vodi u Kraljevstvo Nebesko. Isus nas uvodi u Božju blizinu, u Kraljevstvo koje ne prolazi i gdje nema plaća i škrguta zubi... Razlika između Kristova i ovozemaljskih kraljevstava je jasna. Isus i koristi sliku poznatu i mnogima nedostižnu da bi ukazao na stvarnost koja je dostižna onima koji se odluče slijediti ga, živjeti njegovo Evanđelje i ući u njegovo kraljevstvo... Krist nas stalno poziva u svoje Kraljevstvo. To Kristovo Kraljevstvo nije tako daleko, nije nedostupno... Trebamo se samo osloniti na Krista, živjeti njegovo Evanđelje. Krist nas stalno podsjeća tijekom cijele liturgijske godine, i to iz godine u godinu, da Kraljevstvo, ono Božje, nije nestvarno, nije san, nedostižno... S Kristom smo već na putu u Božje kraljevstvo... S njim smo već „kraljevsko svećenstvo“ (1 Pt 2,9), i stoga ne moramo tražiti lažne i nemoćne kraljeve ovoga (našeg) svijeta budući da su prolazni kao i njihov lažni kraljevski sjaj. ■

Stvoreni da ljubimo

Ovom prilikom, kao mlada osoba, želim napisati poruku svim mladima, koji su zaboravili ili izgubili smisao života, ili ga možda još uvijek traže. Današnji mladi imaju velike poteškoće sa smislom života. Smisao svoga života ja nalazim u vjeri u Boga, odnosno u Bogu. Točno je nažalost da moje vršnjakinje i vršnjaci sve više zaboravljaju Boga i žive kao da Boga nema. Nije onda ni čudno da gube smisao života ili da tragaju za njim. Nije međutim bilo tako davno kada smo se spremali na prvu svetu pričest, na krizmu. Tada smo bili sretni, jer smo bili u Božjoj blizini i s ljudima koji su s nama dijelili i tu blizinu i istu vjeru. Što se u međuvremenu promijenilo?

Zar smo tako brzo zaboravili 10 Božjih zapovijedi?

Zar smo zaboravili Isusove divne poruke o ljubavi?

Pitanja je dakako mnogo, ali su upravo ta pitanja posljedica naše zaboravnosti i nemarnosti.

Evo, i meni i svima nama, još nekoliko direktnih pitanja.

Zašto ne poštuješ odnosno zašto psuješ Boga?

Zašto ne ideš u crkvu?

Zašto ne poštuješ svoje roditelje?

Zašto činiš nasilje?

Zašto se baviš kriminalom?

Zašto srljaš u pakao droge i alkohola?

Zašto si nestrpljiv sa svojim osjećajima?

Zašto želiš ono što je tuđe?

Zašto si ljubomoran na tuđu sreću?

Zašto se stidiš svoga podrijetla i svoje vjere?

Zašto zaboravljaš istinski ljubiti?

Ljubav je svet, divan osjećaj. Ljubav prema Bogu, prema obitelji, prema svome momku ili djevojci, prijateljima. Ako voliš Boga, onda jednostavno voliš i ljude oko sebe. Možeš ih razumjeti,

oprostiti im. Tko ljubi Boga, bit će ljubljen. Ljubav i nemoguće čini mogućim. Svi smo stvoreni da ljubimo, a posebno mi mladi.

U svijetu koji je pun nasilja, nemira, nesreće i nepravde, upravo mi mladi možemo činiti čuda. Čuda ljubavi, čuda mira, čuda pravde, čuda sreće. I čuda vjere. Bože, daj nam dar vjere, umnoži nam vjeru.

Svi mi imamo svoga anđela čuvara, kojega i ne primjećujemo, ali koji bdije nad nama i nudi nam poruku ljubavi i dobrote. Ako se trgnemo oda sna i mlitavosti, čut ćemo njegov glas, osjetiti njegove tople riječi i zaštitničko okrilje.

Sa svakim dobrim čovjekom koji živi na svijetu izlazi po jedno sunce. Vjerujem, kao što slijepac vjeruje u sunce; ne zato što ga ne vidi, nego zato što ga osjeća.

Ima pravo dobri Phil Bosmans:

Kad ljudi za druge ponovno u ljubavi postanu ljudi, nad zemljom će se otvoriti nebo.

Marijana Sutton

Od pećinskog čovjeka do svemirskog putnika

Nije toliko važno da li početak novog tisućljeća slavimo za nekoliko tjedana ili na početku 2001. Jedno je besumnje sigurno: izuzetno je biti dionikom toga događaja. Ne postoje vidljivi razlozi zašto bi kraj ili početak tisućljeća bili značajniji ili napetiji od sredine stoljeća. Korisno je međutim ipak podijeliti povijest u zamišljene vremenske cjeline, vrednovati prošla iskustva i planirati budućnost.

Pogled unazad i unaprijed

Posljednjih se mjeseci troši puno energije gledajući u prošlost. Mnogo je toga rečeno i napisano o najznačajnijim historijskim trenucima, najvećim znanstvenim dostignućima, najznačajnijim piscima i umjetnicima itd. Uzimajući u obzir činjenicu da su takve procjene utemeljene na subjektivnom i kulturološkom promišljanju, one nas mogu opskrbiti perspektivama iz proživljene prošlosti. Put koji smo prevalili do danas može nam sugerirati i neka važna gledišta i opće upute za razvitak naše budućnosti. Kada smo, na zalasku drugoga tisućljeća, sagledali stoljeća iza nas, počinjemo gledati unaprijed, pokušavajući mjeriti ono što nam je ostalo u skladu. Promjene su tako velike i brze da je nemoguće dati precizna predviđanja. U svjetlu relativno skromnih promjena koje su korjenito izmijenile naše živote, teško se usuditi predviđati kako će se stvari razvijati za nekoliko godina, a kamoli za jedno stoljeće ili tisućljeće. Promjene će biti tako velike i duboke, da ih se i ne usudujemo predviđati. Najnaprednija tehnološka ostignuća zastarjet će za kratko vrijeme. Naša međusobna komunikacija i naše premještanje s jednog mjesta na drugo bit će posve drugačiji. Naš ljudski rod proširit će se na nekoliko planeta, što će možda biti i odskočna daska za invaziju drugih galaksija. Informatika, genetika i druge znanosti razvile su se toliko da su sposobne proizvesti hibride, koji su nama još uvijek nedostupni.

Život kao proces

Jedna lekcija je ispisana u prošlosti, a razmišljanje o budućnosti pokazuje da smo još uvijek u procesu istraživanja pitanja: to smo mi? Mi smo kreativni, pronalazači, neumorni inovatori. Da bismo promijenili način svoga života, koristimo se znanosti i tehnologijom, i postupajući tako, mi se sami preobražavamo.

Ono što je najspektakularnije, jest činjenica da se mi nalazimo u procesu oslobađanja razumske inteligencije od ograničenja razuma, prelazeći u sferu beskrajnoga svemirskog prostiranja. S obzirom na događanja u svemiru, koji postoji skoro 12 bilijuna godina, naša preobrazba od pećinskog čovjeka u svemirskog putnika je izuzetno ubrzana.

Treba da se svakako pitamo što to sve znači. Ljudska povijest može se definirati kao putovanje samo u terminima njezina konačnoga odredišta. Mi smo negdje samo zbog toga što smo usmjereni u sigurnom smjeru. Pojedini povijesni događaji, znanstvene revolucije i velika umjetnička djela jesu rezultati koji ukazuju na veze našega početka s našim krajem.

Mi kršćani vjerujemo da imamo povlašten uvid u ono što stoji iza velikih događanja naše ljudske historije. Vjerujemo da će se dogoditi svršetak kada se pomirimo sa Stvoriteljem, po Kristovu posredovanju. Ista Riječ, koja je bila na početku, bit će i na kraju. Kada povijest promišljamo kroz prizmu naše kršćanske vjere, po zamršenom istraživanju čuda stvorenja, uvidamo da je tu Superinteligencija na djelu. Mi smo samo povlašteni akteri, ali ne i autori, u toj velikoj drami. Zadatak je Crkve pomoći čovječanstvu da bude što vjernije samom sebi, što znači da bude vjernije onoj zadaći koja mu je dana po Božjem poslanju. A mi smo u Crkvi, kako Isus reče, samo kvasac u mnoštvu.

Poruka koju nam je Isus povjerio, nikada nije imala svrhu da bude

ograničena hramovima ili rezervirana samo za nekolicinu izabranih.

Na kraju drugoga, kao i na samom početku trećega tisućljeća, Isus nas nastavlja slati posvuda poučavati narode da je Kraljevstvo Božje uvijek tu, pri ruci, da tiho ali neumoljivo ostvaruje svoje ciljeve, namjere i svrhu.

Ne smijemo se udaljavati od modernoga svijeta, nego moramo biti odvažni te promicati sve što je dobro i što daje život, ukazujući na neopravdanu aroganciju koja bi nas mogla dovesti do samouništenja. Naš istočni grijeh nastavlja biti našom najvećom opasnošću. Voće sa stabla spoznaje može biti životno važno ili otrovno, ovisno o tomu kako ga koristimo. **Ilija Krezo**

Ti i mi Nisi Ti nas ostavio,
nego smo mi ostavili Tebe
ne prihvativši tvoj savjet:
ustraj u kušnji!

Nisi Ti nama donio mrak,
nego mi nismo pošli za Tvojom svjetlosti.
Htijući nas pridobiti, svakako si je nazivao:
dobrota, blagost, ljubav.

Na izbor si nam dao.
A mi čak ni krajnje nismo izabrali.
Da jesmo, zar bi se povijest ponavljala?

Lucija Žagar

Monografija

Na podu jedne zapuštene knjižnice
u koju već mjesecima nitko
zašao nije
prašnjava leži knjiga.
Monografija. Moj grad.
Zgaženi tako leže i Zrinjski i Frankopani,
i crkva svetog Ante i crkva svetog
Franje Asiškog, secesija,
ravnice i vinograd.
I nema jedne stranice.
One s posvetom koja toplo poziva.
Grad u sutonu, stoljetna lipa, plodna zemlja,
oskrnavljena knjiga.
Daj, upamti već jednom:
Ovdje ljudi nemaju vremena čitati!
Ovdje ljudi nemaju vremena čekati!
Ovdje ljudi nemaju vremena doći!
Ovdje su bitni automobili, važne su marke.
Ovdje se igra na karte, seoske čakule su važne...
Iskidana stranica s posvetom
ipak nosi trajni zapis.
Zapis tihog preispitivanja nečije savjesti,
zapis neprekinutog tijeka dviju rijeka...

Ana Horvat

Nebo

Dno u tebi zove se nebo.
Ono je gusto, ima neobičnu sposobnost umnožavanja.
Nesebično je i spremno poklanjati se drugima.
To su njegove vrline.
Slabost mu je to što samo sebe uvijek ne prepoznaje.
U takvim se trenucima udaljava od sebe.
Tada ga više ne mogu nazivati jasnim nebom.
Svejedno, od njega se ne odvajam.
Proučavam njegove bezbrojne preobrazbe i obličja.
Volim ga i na taj način.
To je ponekad bolno.
Ali bez te boli ne bih mu mogla nadijevati nova imena.
I to spada u dio nebeske igre i ljepote.
Katkad ga nazivam dugom,
gotovo izumrlim bunarom ili maslačkom
A potajice – i svojim imenom.

Lucija Žagar

Božić je

Kak si nam lepi,
dragi naš Božić,
zanavek buš ostal
z nami i v nami.
Lepo je
kad Badnjak,
osvane bijel,
kad z borov
visiju dugi,
ledeni „nosi“
a zajec v grmu,
sjevercu prkosi.
V polnoć
z cirkve na bregu,
zvona zvoniju
i ljude zoveju,
naj dojdeju bliže
jer se u Betlehemu
čudo dogodilo
i milo djetesce
nam se rodilo.
Hrvatski Božić,
lepši od svega
dok je Hrvatov
bu i njega.

Mati Hrvatska

Mada nam vali o hridi biju,
Mada nam bure propašću prijete,
Ne boj se ničeg, hrvatski puče,
Mati je hrabra za svoje dijete!

Ne boj se boja koji nas čeka,
Mati je takve bezbrojne bila!
Ne boj se žrtve za mir, slobodu,
Jer tu je radost, ljubav i sila!

Hrvatski puče, ponosni rode,
Samo te jedno usrdno molim:
Budi mi složan i voli svoje
Kao što i ja, Mati, volim!

Dok nam je sloga hridina tvrda,
Dok nam je vlastita sloboda sveta,
Dotle nam neće ni nauditi
Bure ni oluje cijeloga svijeta!

I za vas, što ste na tuđoj grudi,
U srcu Mati mjesta ima.
Svejedno gdje ste, ponosite se
Što sam vam Mati! Ama baš svima!

Petar Pušić

Ivek Milčec

ZAGREB

Obljetnice inozemne pastve

U Zagrebu su 24.11.1999. svečano obilježene tri obljetnice hrvatske inozemne pastve. Msgr. Vladimir Stanković oprostio se od službe ravnatelja, a tu je dužnost preuzeo dr. Pero Aračić, svećenik đakovačko-srijemske biskupije. Zasjedalo Vijeće HBK i BKBiH za inozemnu pastvu.

U dvorani „Vijenac“ KBF na Kaptolu 24. studenoga su svečano obilježene tri obljetnice hrvatske inozemne pastve: 30 godina dokumenta „De pastoralis migratorum cura“, 30 godina Vijeća Biskupske konferencije za inozemnu pastvu i 30 ravnateljstva msgr. V. Stankovića. Radilo se zapravo o pravom studijskom danu, čiji je program vodio dr. Pero Aračić, novoimenovani ravnatelj hrvatske inozemne pastve. On je pozdravio sve nazočne, a posebno kardinala F. Kuharića, nuncija G. Einaudia, nadbiskupa zagrebačkog J. Bozanića, biskupa đakovačko-srijemskog M. Srakića, vojnog ordinarija J. Jezerinca, predsjednika Vijeća HBK i BKBiH za hrvatsku inozemnu pastvu i sarajevskog pomoćnog biskupa dr. P. Sudara, zagrebačkog pomoćnog biskupa dr. V. Košića, državnoga tajnika ministarstva useljeničtva M. Soptu i druge.

Prvo izlaganje održao je fra Josip Klarić, delegat za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj. On je iznio kratki pregled povijesti hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj, brojčano stanje, te sadašnje poteškoće i možebitnu perspektivu. Za msgr. Stankovića je rekao da je maestralno vodio hrvatsku inozemnu pastvu kroz proteklih 30 godina, da je bio na gotovo svim značajnijim hrvatskim pastoralnim skupovima i

akcijama u Njemačkoj, te da vjerojatno nema misije koju u Europi nije posjetio. Stjepan Herceg, referent za migracije Caritasa iz Freiburga, govorio je o socijalnoj službi kao specifičnom vidu pastoralnog djelovanja, za što je msgr. Stanković uvijek imao sluha. Dr. Pero Aračić je kao novi ravnatelj istakao snažniju pastoralnu orijentaciju u budućem djelovanju misija, rad s intelektualcima i mladima. Za takav rad potrebno je pripremiti odgovarajuće pastoralne djelatnike.

Izdavački događaj godine

Ovo svečarsko popodne iskorišteno je i kao prigoda za predstavljanje jedne vrlo vrijedne knjige. Prof. dr. Josip Baloban predstavio je knjigu „Selilaštvo na pragu trećeg tisućljeća“ (izdanje „Kršćanske sadašnjosti“ i Ravnateljstva za inozemnu pastvu), što je zapravo zbornik radova s IV. kongresa o migracijama, održanog u Vatikanu 1998. Ova knjiga je izvanredan doprinos novom pastoralnom pogledu na migrante u globalnom svijetu i predstavlja izdavački događaj godine, rekao je prof. Baloban.

Trajni trag u povijesti iseljeničtva

Nadbiskup Bozanić zahvalio je zatim msgr. Stankoviću na svemu što je u pro-

teklih 30 godina učinio za hrvatsko inozemno dušobrižništvo, osobito što je imao realističan pristup stvarnosti i sačuvao povezanost domovinske Crkve s njezinim članovima u tudini. „To je ono što je toliko potrebno našem narodu koji je sklon brzom oduševljenju, ali i prenaplašenom obeshrabrenju. I ta Vaša odlika pomogla je da će Vaše ime ostati trajno zabilježeno u povijesti hrvatskoga iseljeničtva“. Najbolje želje nadbiskup Bozanić je poželio novom ravnatelju prof. Aračiću. Prelatu Stankoviću je u ime Vijeća za inozemnu pastvu također zahvalio biskup Sudar, izrazivši ujedno nadu u dobru suradnju s novim ravnateljem.

Pozdravne riječi izrekli su još o. Loreto de Paolis iz Ureda Papinskog vijeća za migrante, msgr. dr. Peter Prassel, nacionalni direktor za dušobrižništvo stranaca Njemačke biskupske konferencije, a kardinal Franjo Kuharić prisjetio se nekoliko zanimljivih dogodovština s brojnih pohoda našim iseljenicima diljem svijeta.

Na koncu je sam msgr. Stanković zahvalio ponajprije Bogu, potom biskupima i redovničkim poglavarima, te hrvatskim dušobrižnicima i iseljenicima u svijetu. Izrazio je nadu da će njegov nasljednik uspješno voditi brod hrvatske inozemne pastve u novom tisućljeću. Cijeli program uveličao je s nekoliko pjesmama oktet „Pelikan“ sestara Klanjateljica Krvi Kristove.

Sjednica Vijeća za inozemnu pastvu

Dan kasnije, 25.11. održana je u Zagrebu i sjednica Vijeća HBK i BKBiH za inozemnu pastvu: Vodio ju je predsjednik Vijeća biskup dr. Pero Sudar, a sudjelovali su: fra Josip Klarić, gosp. Stjepan Herceg i s. Fanita Jukić (Njemačka), fra Karlo Lovrić (Švicarska), fra Josip Trenjak (Austrija), o. Nikola Dugandžić (SAD), vlč. Ivan Kecerin (Kanada) i msgr. Stjepan Biletić (Švedska), te dosadašnji i novi ravnatelj Stanković i Aračić. Na sjednici je izvršena primopredaja službe ravnatelja i uručenje dekreta, prema odluci obje biskupske konferencije od 15.9.1999. Svi delegati su iznijeli izvješće o pastoralnom radu i poteškoćama u svojim zemljama. Inače, Ured za hrvatsku inozemnu pastvu ostaje na staroj adresi (Kaptol 1, 10000 Zagreb, tel. 00385-1-4814934, fax 4816696), a vodit će ga novi ravnatelj Aračić i tajnica gđa Marica Benak. ■

Brojni uzvanici na oproštaju msgr. V. Stankovića od ravnateljstva hrvatskom inozemnom pastvom, u Zagrebu 24.11.99.

Prihvaćanje i uključivanje stranaca u župnu zajednicu

Predraga braćo i sestre!

1. Jubilej kojemu se velikim koracima približavamo predstavlja za sve izvanredan trenutak milosti i pomirenja. Na jedinstven način on obuhvaća i svijet selilaca zbog bliskih sličnosti koje postoje među njihovim prilikama i prilikama vjernika. „Sav je kršćanski život – napisao sam u apostolskom pismu *Tertio millennio adveniente* – kao veliko hodočašće prema Očevoj kući“ (br. 49).

Gosti na zemlji

2. „Zemlja pripada meni, dok ste vi samo stranci i gosti kod mene“ (*Lev 25, 23*). U toj Gospodnjoj riječi, iznesenoj u Levitskom zakoniku, sadržan je temeljni razlog biblijskog Jubileja koji, kod Abrahamovih potomaka, odgovara svijesti da su gosti i hodočasnici u Obećanoj zemlji.

Novi zavjet proširuje to uvjerenje na svakog Kristova učenika koji, kao ukućanin Božji i sugrađanin svetih (usp. *Ef 2, 19*), nema stalno boravište na zemlji i živi kao putnik (usp. *1 Pt 2, 11*), uvijek u traženju određenog cilja.

Ta biblijska poimanja postaju značajna u sadašnjem povijesnom trenutku, snažno označenom trajnim selilačkim tokovima i sve većim etničkim i uljudbenim pluralizmom. Ona također ističu da se Crkva, prisutna pod svakim nebom ne poistovjećuje ni s jednom narodnošću ili uljudbom, jer, kako spominje *Pismo Diogenetu*, kršćani „žive u svojoj domovini ali kao stranci: sudjeluju u svemu kao građani, a od svega su odijeljeni kao stranci. Svaka strana zemlja njima je domovina, a svaka je domovina njima strana. Borave na zemlji ali su građani neba“ (5,1).

Crkva je po svojoj naravi solidarna sa svijetom selilaca, koji svojom raznolikošću jezika, rasa, uljudbi i običaja, podsjećaju na njezin položaj hodočasnčkog naroda iz svih krajeva svijeta prema konačnoj domovini. Taj pogled pomaže kršćanima napustiti svaku

nacionalističku logiku i izbjeći ograničene ideološke šematizme. Ona ih podsjeća da se Evanđelje utjelovljuje u život da bi postalo njegov kvasac i duša, zahvaljujući također trajnoj zauzetosti da ga oslobodi od onih kulturnih okorjelosti koje koče njegov nutarnji dinamizam.

3. Bog se u Starom zavjetu očituje kao onaj koji se stavlja na stranu stranaca, to jest izraelskog naroda u egipatskom ropstvu. U Novom zavjetu otkriva se u Isusu, rođenom u štali, na rubu grada, jer „za njih ne bijaše mjesta u svratištu“ (*Lk 2, 7*), i bez mjesta kamo bi naslonio glavu u tijeku svojega javnog djelovanja (usp. *Mt 8, 20; Lk 9, 58*).

Otvorena vrata župne zajednice

6. Prisutnost selioca potiče odgovornost vjernika kao pojedinaca i kao zajednice. Povlaštenu izraz zajednice je, uostalom župa. Ona, kako podsjeća II. vatikanski koncil, „pruža uzoran primjer apostolata zajednice time što ujedinjuje sve različitosti ljudi koji se u njoj nalaze i ugrađuje ih u sveopćenitost Crkve“ (*Apostolicam actuositatem*, 10).

Župa je mjesto susreta i spajanje svih sastojnica jedne zajednice. Ona čini vidljivim i sociološki prepoznatljivim Božji naum poziva svih ljudi u savez potvrđen u Kristu, bez ikakva izuzetka ili isključivanja.

Župa, koja po sebi označuje prebivalište u kojem se gost dobro osjeća, prihvaća sve i nikoga ne diskriminira, jer nitko nije stranac. Ona povezuje stalnost i sigurnost domaćina s pokretnošću ili privremenošću onoga koji je u prolazu. Gdje se zna što je župa, olabavljuju ili nestaju razlike između domorodaca i stranaca, jer preteže svijest zajedničkog pripadanja Bogu, jedinome Ocu.

Od vlastitog poslanja svake župne zajednice i od značenja koje ona poprima u društvu, izvire važnost koju župa ima u prihvaćanju stranaca, u uključivanju krštenika iz različitih uljudbi i u

dijalogu s vjernicima drugih religija. Za župnu zajednicu nisu samo neobvezne dodatne djelatnosti nego dužnost u sklopu njezina ustrojstva.

Katolištvo se ne očituje samo u bratskom zajedništvu krštenika, nego se izražava također u gostoljubivosti zajamčenoj strancu, bez obzira na njegovu vjersku pripadnost, u odbacivanju svake rasne isključivosti ili diskriminacije i u priznavanju svačijeg osobnog dostojanstva s odgovarajućom zadaćom promicati njegova neotuđiva prava.

U tome važnu ulogu imaju svećenici koji su pozvani biti u župnoj zajednici služitelji jedinstva.

Dijalog sa svima

9. „Jubilej će također moći biti prikazan za razmišljanje o drugim izazovima sadašnjeg trenutka kao što su, na primjer, poteškoće dijaloga među različitim kulturama“ (*Tertio millennio adveniente*, 51).

Kršćanin je pozvan evangelizirati dostižući ljude tamo gdje se nalaze, susretati ih s naklonošću i ljubavlju, nositi breme njihovih problema, upoznavati i cijeniti njihovu uljudbu, pomoći im svladavati predrasude. Ovaj konkretni oblik bliskosti tolikoj braći u potrebi pripremit će ih na susret sa svjetlom Evanđelja i učiniti da se rode iskrene veze poštovanja i prijateljstva, dovesti ih da zamole: „Htjeli bismo vidjeti Isusa“ (*Iv 12, 21*). Dijalog je bitan za smiren i plodan suživot.

Pred sve žurnijim izazovima ravnodušnosti i sekularizacije, Jubilej zahtijeva pojačanje dijaloga. Po svakidašnjim odnosima, vjernici su pozvani očitovati lice Crkve koja je otvorena prema svima, pozornost na društvene stvarnosti i na sve što omogućuje ljudskoj osobi potvrditi njezino dostojanstvo. Osobito kršćani, svjesni ljubavi Oca nebeskoga, neće propustiti oživljavati svoju pozornost prema seliocima da razviju dijalog iskren i pun poštovanja, usmjeren izgradnji „civilizacije ljubavi“. Ivan Pavao II.

Pismo msgr. dr. Pere Sudara,
predsjednika vijeća HBK i BK
BH za iseljenike, u povodu Ise-
ljeničkoga dana (26.12.1999.)

Trajna briga Crkve za iseljenike

Prizor s nedavnog
pastoralnog skupa u
Vierzehnheiligen.
U prvom planu
biskupi Voß i Sudar,
prelat Stanković,
delegat Klarić,
provincijal Prcela
i prof. J. Balaban.

Draga braćo i sestre u Bogu,
Ocu svih ljudi,

evo već po trideseti put Crkva iz domovine za Iseljenički dan (ove godine 26. prosinca) šalje svoju poruku kao znak svoje zauzetosti i ljubavi prema Vama, svojim sinovima i kćerima u tudini. Kroz sve te godine stotine tisuća Vas je pošlo s nadom da ćete drugdje naći ono što vam domovina nije mogla dati ali i s uvjerenjem i željom da nećete izgubiti i zaboraviti ono što Vam je dala. Obilježavajući trideset godina organiziranog i zauzetog nastojanja da Vam u nipošto lakom vremenu pomogne u jednom i drugom s osjećajima zahvalnosti se opraštamo od mons. Vladimira Stankovića, ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu. U ime svih Vas s kojima je i za koje je djelovao ja mu i na ovaj način zahvaljujem. Vremena a s njima i prilike u našem dušobrižništvu u inozemstvu se, ponekad i drugačije nego bismo željeli, mijenjaju. Mi znamo da potreba naše brige za duše Hrvata katolika, raspršenih po svim kontinentima i zemljama, ne prestaje. Naprotiv, susreti s vama nedvojbeno pokazuju da ona zahtijeva sigurnije i stalnije oblike. Stoga u ime Vijeća, svih djelatnika u našoj inozemnoj pastvi i Vas što se okupljate i u vjeri krijepte i narodnoj

samobitnosti hrabrite pozdravljam mons. dr. Peru Aračića, novog ravnatelja naše inozemne pastve. Iako bi prilike u tudini u kojoj živite i u Domovini s kojom ste neraskidivo povezani tražile da Vam progovorimo iz svoga srca, kraj godine Boga Oca i početak Velikog jubileja poziva da Vam u ruhu hrvatske riječi ponudimo poruku Svetog Oca za ovaj dan.

Njegova želja i poticaj da se snagom svoje vjere, koja Vas poput krila nosi preko svih međuljudskih granica, u sredinama u kojima živite ne osjećate strancima nego bližnjima svakome čovjeku postaje izvorom nove nade.

Ta nada utemeljena na pravdi za sve, jednakosti svih i solidarnošću među svima može i treba i po vama iseljenicima Europu pretvarati u zajednički dom njezinih stanovnika. Crkva iz domovine želi preko svih djelatnika u dušobrižništvu za Hrvate u inozemstvu i nadalje biti od pomoći da se u krajevima i mjestima gdje živite sve manje osjećate strancima ali i sve tješnje povezani među sobom i s domovinom.

Znamo dobro da to nije nimalo laka zadaća. Ali ako znamo zbog čega nam je to činiti iako teško, to sveto poslanje postaje moguće.

Potičući Vas na žarku molitvu i nesebičnu zauzetost za velike nakane našeg naroda, Kristove Crkve i cijelog čovječanstva u ovoj godini Velikog kršćanskog jubileja iskreno Vas pozdravljam želeći i moleći Vam obilje Božjeg blagoslova.

S tim mislim, u ime svih hrvatskih biskupa želim i molim svima čestit Božić i blagoslovljenu 2000. godinu.

Msgr. dr. Pero Sudar,
pomoćni biskup vrhbosanski
predsjednik Vijeća HBK
i BK BH za iseljenike

Božić

*Čuj, kako božićna pjevaju zvona!
Navještaju rođenje Božjeg Sina...
Navještaju zoru, navještaju svjetlo,
Pred svjetlom uzmiče – tmina.
Zvuk njihov dušama okove skida
I ranjena srca melemom blaži –
Donosi vjeru, da dobro je vječno,
A istina – jača od laži.
Naše pak duše sa zvucima zvona
U velebnu pjesmu, što grmi i ori:
Pravda je jača od sile!*

Vladko Maček

Zajednička hodočašća u Lurd i Rim 2000.

Predstavnici hrvatskih svećenika u Njemačkoj dogovorili su se na svom posljednjem sastanku u Berlinu da se jubilara 2000. godina u našim misijama obilježi i hodočašćima, svečanim i brojnim nego obično.

Sveta Zemlja, 22.1.–29.1. 2000.

Prvo hodočašće, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkoga ureda, bit će u Svetu Zemlju od 22. do 29.1.2000. Za ovo hodočašće prijavilo se stotinjak hodočasnika iz cijele Njemačke. Rok za prijavu je odavno istekao a popis hodočasnika je zatvoren.

Lurd, 31.5.–3.6.2000.

Drugo zajedničko hodočašće bit će u poznato francusko marijansko svetište Lurd, i to o blagdanu Uzašašća, od

31.5. do 3.6.2000. godine. Mnoge naše misije ionako priređuju hodočašća u Lurd, ali je predloženo da sljedeće jubilarne godine to hodočašće bude upravo u navedeno vrijeme, da u njemu sudjeluje što više misija, te da se organizira zajednički program u samome svetištu. Time bi to hodočašće dobilo značaj nacionalnoga hodočašća Hrvata iz Njemačke. Koordinator ovog hodočašća je p. Leo Delaš, voditelj HKM Frankfurt, pa se mole svi svećenici koji kane hodočastiti u Lurd, da stupe s njim u kontakt (tel. 0 69 / 72 31 25; fax. 72 33 63).

Rim, 29.9.–3.10.2000.

I Rim će, pored Svete Zemlje, dogodine biti cilj milijuna hodočasnika. U Rim će hodočastiti i hrvatski katolici iz Njemačke. Kako bi i to hodočašće zado-

bilo karakter zajedničkoga, i kako bi nas što više u isto vrijeme bilo u „Vječnom gradu“, predviđen je i datum takvoga hodočašća, i to od 29.9. do 3.10.2000. O koordinatorsu ovoga hodočašća pravodobno ćemo izvijestiti. ■

Tudina

*U meni oluja
sad snažna, sad jača
Oči pune suza
od neisplakanog plača
Dani dugi, prazni,
vrijeme ih zavija u crninu
Srce mi puno bojazni,
ti ne napuštaš tudinu
Vrijeme će brzo proći –
Govorili smo
Uskoro ćemo se vidjeti –
obećavali smo
I vidali smo se, stvarno,
svih ovih godina
Prestali smo obećavati,
između nas je tudina
Još uvijek se nadam, i danas
a oluja u meni bjesni
Krik boli
svi su mi „židovi“ tijesni
A tudina se podmuklo smije:
– Nema vas, nema više,
Zar ti je tuđinsko sunce toplije,
zar su ti ljepše tuđinske kiše?*

Julija Matković, Grassau

Šibenski biskup Ante Ivas na misi podjele krizme u Frankfurtu

Molitva – kao Jakovljeve ljestve

Molitva je razgovor duše s Bogom. Bog je ljubav, a ljubav je dobrota koja se sama dariva; ona je punina postojanja koja ne ostaje zatvorena u samoj sebi, nego se drugima priopćava, i druge želi sobom obdariti i usrećiti. Toj Božjoj ljubavi koja se sama dariva cijelo stvorenje zahvaljuje za svoje postojanje. Molitva je najveći napor za koji je sposoban ljudski duh. Ali nije to samo ljudski napor. Molitva je poput Jakovljevih ljestava, kojima se ljudski duh uspinje Bogu i kojima Božja milost silazi čovjeku. Stupnjevi molitve razlikuju se prema mjeri udjela, koji u njoj imaju prirodne snage duše i Božje milosti.

Edith Stein

Važniji termini 2000.

1. Područne sjednice hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnica/-ka s delegatom i nacionalnim ravnateljem za hrvatsku inozemnu pastvu: 9.2. u Esslingenu, 10.2. u Mannheimu, 14.2. u Dortmundu, 15. 2. u Hannoveru, 17.2. u Münchenu.
2. Sjednica delegata s područnim predstavnicima, 21.2.2000. u Münchenu.
3. Duhovne vježbe za svećenike i đakone, 27.–30.3.2000., Wiesbaden-Naurod
4. Seminar za pastoralne suradnice/-ke, 3.–6.4.2000., Wiesbaden-Naurod
5. Susret mladih – folklorijada, 6. 5. 2000., Offenbach
6. Smotra zborova djece i mladih HKM
7. Smotra crkvenih zborova HKM

*Brief des
Delegaten*

Abschied von Msgr. V. Stanković

Liebe Leserinnen und Leser der *Lebendigen Gemeinde*,

in den alltäglichen Sorgen, die uns bedrücken, finden wir oft nur schwer Zeit für uns selbst. Arbeit, Schule, Familie und andere Verpflichtungen fordern den ganzen Menschen und das macht uns müde. Daher ist es manchmal erforderlich, innezuhalten, vorwärts zu schauen und sich zu fragen, wie es weiter gehen soll, besser gesagt, mit wem wir in das neue Jahr gehen sollen, mit wem in das dritte Jahrtausend. An der Schwelle vom zweiten in das dritte Jahrtausend, wissen wir Christen, mit wem wir gehen – mit Christus! Mit Jesus Christus, der uns auf unserem Weg begleiten möchte, der zu uns auf die Erde gekommen ist und einer von uns geworden ist. Er ruft auch heute alle diejenigen, die müde und bedrückt sind, auf, zu ihm zu kommen.

An dieser bedeutungsvollen Schwelle können wir zurückblicken und sehen, was wir persönlich verwirklicht oder versäumt haben.

Wir kroatischen Katholiken im Ausland schauen mit Dankbarkeit gegenüber Gott auf die vergangene Zeit zurück, auf unsere Missionen, und wir wissen ihren Wert sowohl in religiöser als auch in kultureller und nationaler Hinsicht zu schätzen.

Unsere Dankbarkeit verdienen auch viele Menschen, die Teile des Weges, mit uns gegangen sind. Einer dieser Menschen ist Msgr. Vladimir Stanković, langjähriger Direktor für die kroatische Auslandsseelsorge. Nach dreißig Jahren intensiver Arbeit für das geistliche Wohl der Kroaten im Ausland haben wir auf unserer pastoralen Jahrestagung am 13. Oktober in Vierzehnheiligen, festlich seinen Abschied gefeiert. Außer mir, dem Delegaten für die Kroatenseelsorge in Deutschland, hat auch die deutsche Ortskirche in der Person des Weihbischofs von Münster und Vorsitzendem der Kommission XIV der Deutschen Bischofskonferenz, Msgr. Dr. Josef Voß, Worte der Anerkennung und des Dankes ausgesprochen. Das dreißigjährige Jubiläum der Seelsorge für die Kroaten im Ausland unter Leitung

des Msgr. Stanković wurde auch in der Heimat festlich begangen, und zwar am 24. November 1999 in Zagreb. Zu dieser feierlichen Begebenheit waren anwesend: Erzbischof Msgr. Bozanić, Kardinal Kuharić, der Nuntius

in Kroatien Msgr. Einaudi und andere kroatische Bischöfe, die Provinzoberinnen und Provinziale, Vertreter der Caritas sowie weitere Vertreter aus dem kirchlichen und gesellschaftlichen Leben. Worte der Anerkennung und der Dankbarkeit sprachen Msgr. Josip Bozanić im Namen der Kroatischen Bischofskonferenz und Msgr. Dr. Pero Sudar im Namen der Bischofskonferenz Bosnien-Herzegowinas und als Vorsitzender des Rates beider Bischofskonferenzen für die kroatische Auslandsseelsorge. Im Namen der Deutschen Bischofskonferenz dankte der Nationaldirektor für die Ausländerseelsorge Msgr. Dr. Peter Prassel. Mit seiner Anwesenheit in Zagreb und den Worten, die er an Msgr. Stanković gerichtet hat, haben die Deutsche Bischofskonferenz und er selbst gezeigt, wie sehr ihnen an den Katholiken anderer Muttersprache und der Pastoralarbeit mit ausländischen Gläubigen gelegen ist. Durch das Programm dieser festlichen Feier führte der neue kroatische Nationaldirektor Msgr. Dr. Pero Aračić, der selbst auch Worte des Dankes aussprach und über den Sinn und die Zukunft der kroatischen katholischen Missionen sprach. Dabei betonte er, dass die Missionen in Zukunft alle ihre Kräfte auf die Pastoralarbeit und die Arbeit mit der zweiten und dritten Generation der kroatischen Katholiken im Ausland ausrichten werden.

Mit Dankbarkeit und mit Stolz möchte ich das Treffen der Kirchenchöre in

Msgr. V. Stanković, Delegat Klarić und Dr. P. Aračić, der neue Nationaldirektor

Wiesbaden am ersten Adventssonntag erwähnen. Nach der heiligen Messe, die der Provinzial der Franziskaner aus Zadar P. Dr. Bernardin Škunca zusammen mit P. Josip Klarić, P. Anto Batinić und dem Leiter der kroatischen katholischen Mission P. Dr. Ante Bilokapić feierte, traten die Chöre aus folgenden kroatischen katholischen Missionen auf: Ludwigsburg, Waiblingen, Sindelfingen, Hamburg, Bochum, Stuttgart, Düsseldorf, Göppingen, Gagganau, Mannheim, Mainz, Offenbach, Frankfurt und Wiesbaden. Jeder der angeführten Chöre hat zwei Lieder aufgeführt und am Ende haben alle Chöre und die ganze Gemeinde zum Ausklang das Lied: „Laudate omnes gentes“ gesungen.

In der letzten Zeit war ich bei dem 25-jährigen Jubiläum der kroatischen katholischen Mission Esslingen und bei der Eröffnung der neuen Missionsräume in der kroatischen katholischen Mission Stuttgart. Ich habe desweiteren die Missionen Rottweil, Gelsenkirchen und Krefeld besucht und dort den Gottesdienst gefeiert und gepredigt.

Ihnen allen, liebe Leserinnen und Leser der *Lebendigen Gemeinde*, wünsche ich ein gesegnetes Weihnachten und einen glücklichen Übergang in das dritte Jahrtausend. Alles Gute bis zur nächsten Ausgabe der *Lebendigen Gemeinde* wünscht Ihnen

Ihr

P. Josip Klarić, Delegat

BLICK IN DIE ZUKUNFT

Von Željka Čolić

Mit Mikrochip und Mausclick ins neue Jahrtausend

Am Ausklang dieses Jahrhunderts steht nun unablässig das Jahr 2000 bevor, das auf alle Menschen eine gewisse magische Anziehungskraft hat und sie in eine, auch werbemäßig immens betriebene, Millenniumeuphorie versetzt.

Es sind die drei Nullen hinter der 2, die diese unbändige Freude heraufbeschwören, weil man ja nur einmal im Leben in den Genuss eines Jahrtausendwechsels kommt. Diese Freude über die Besonderheit und Einmaligkeit dieses Erlebnisses ist sicherlich echt und nachvollziehbar, und für die meisten Menschen ein beglückender Moment, wenn sie nicht zu der Minderheit gehören, die dem Aberglauben oder Sektenwahn vom Untergang der Welt verfallen sind.

Unabhängig davon wie man nun zum Jahrtausendwechsel steht, sind wir uns alle dessen bewußt, dass ein neues „Computerzeitalter“ mit völlig ungeahnten Dimensionen beginnt.

Was die Zukunft uns bringt, steht in den Sternen, aber einige Wissenschaftsprognosen sind bereits im Umlauf. Es bleibt da nicht aus, dass die zukünftige Entwicklung der Menschheit und Welt doch mit gemischten Gefühlen betrachtet werden kann.

Die Computer-Revolution wird in Anbetracht der immer rasanteren Entwicklung keinen Bereich des menschlichen Lebens unberührt lassen. Es sind nicht etwa nur die Bereiche der Medizin und des Berufslebens, die teilweise bereits jetzt nur mittels Computer funktionieren, sondern auch Bereiche wie die Umwelt, Freizeit und Ernährung, die davon betroffen sein werden.

Die kommenden Computergenerationen werden größtmäßig minimal sein, dafür aber umso größeren Einfluß auf den Alltag des Menschen ausüben.

Die Informationsflut dank Internet wird nahezu unendlich sein, so dass die Anonymität des Einzelnen in den Vordergrund des Lebens treten wird/kann.

Noch, jetzt am Anfang des Internets, überwiegt die Begeisterung darüber, dass man nur durch einen einfachen Mausclick überallhin kommunizieren und das Geschehen am Ende der Welt beobachten kann, doch die negativen

Konsequenzen werden sich heimlich als Selbstverständlichkeit ins Leben einschleichen. Anonymität, Berührungsangst und Oberflächlichkeit könnten drei Schlagworte der Zukunft werden. Die „Schlüsselloch-Perspektive“ mit einem Hauch an Voyeurismus-Genuss ist scheinbar sehr reizvoll und interessant zugleich, fordert aber nahezu Vereinsamung und Isolation heraus. Der direkte Umgang wird dadurch vermieden und wenn er auf Dauer nicht gepflegt wird, kann es auch verlernt werden. Menschen werden austauschbar, da die Individualität des Einzelnen ein Computer nicht erfassen kann. Computerexperten rechnen damit, dass Mikrochips zu Tausenden in unser Leben einzug finden werden. So könnten 2 Wände, Möbel, Kleidung, Häuser, Elektrogeräte, Autos, ja sogar Schmuck, solch einen Mikrochip enthalten und ihre verschiedenen programmierten Funktionen selbst ausführen. Irgendwann gibt es dann die „intelligente“ Wohnung die als „Computer-Krankenschwester“ arbeitet und den Gesundheitszustand des Bewohners automatisch an einen Arzt weiterleitet. Bereits heute arbeiten Forscher an „Computern zum Anziehen“ zum Zwecke der Lebensrettung. Beim Anzeichen eines Herzinfarktes oder ähnlich lebensbedrohender Situationen werden solche mit Microchips integrierte (bspw.) Pullover den Rettungsdienst sofort benachrichtigen. Ebenso der Gesundheit sollen die Fortschritte der Gentechnologie dienen. Man arbeitet daran in einer persönlichen Akte alle Risiken eines Menschen auflisten zu können, die aufgrund der Gene zu erwarten sind, um dann die Risiken bekämpfen zu können. Die Wissenschaft wäre, so Prognosen, ca im Jahre 2020 soweit, viele Arten von Krebskrankheiten zu heilen. Der Schritt zum Menschen nach Maß und auf Bestellung ist da nicht weit. Ebenso die Frage, wann es den Roboter mit Bewusstsein geben wird und wie dieser „menschliche Roboter“ im Zusammenleben mit (noch) „Normalsterblichen“ dessen Leben beeinflussen wird. Irgendwie kommen da einem Sci-Fiction Filme, die als Phantastik abgetan werden, zu Bewusstsein und es drängt

sich die Frage auf „Was für eine Welt wird das werden?“ George Orwells „Big Brother“ ist nicht weit... – absolute Kontrolle pur.

Angehts der ungeheuren Informationsflut, der immer komplizierteren Technik, des permanenten

Konsums, der ausnahmslosen Erreichbarkeit, in die der Mensch zwangsläufig geraten wird, werden Zeit und Privatsphäre höchstwahrscheinlich zum besonderen Luxus werden.

Diejenigen, die diese materiell-rastlose Entwicklung bewusster wahrnehmen, werden sicherlich innehalten und zum Konsumverzicht und zum Maßhalten aufrufen. Die jüngere Generation wird allerdings diesem Motto nicht folgen können oder wollen. Die im Informationszeitalter aufwachsende Generation wird durch ihr Dasein „rasen“ und nicht zur Ruhe kommen können, denn sie will alles sehen, hören, wissen und vor allem nichts verpassen wollen. Die zukünftigen Generationen werden sich in virtuellen, nur im Computer existierenden, Welten wohler fühlen als in der vergleichsweise langweiligen, öden, normalen Realität. Manche Geschäftsleute planen schon jetzt Erlebnisparks in virtueller Form, die den Besucher in beliebige Phantasiewelten und -Zeiten versetzen können. Scheinwelten werden zum Zwecke des immer höher steigenden Erlebnisses und der quasi besseren Lebensqualität benutzt, wobei die Natürlichkeit des Lebens ihre Natürlichkeit verlieren wird. Das Leben selbst wird zur Pseudorealität und der Mensch wird reduziert auf Internetverbindungen und Mikrochipabhängigkeiten. Die Befürchtung liegt nahe, dass neben diesen erfolgreichen, ewig-unrastenden, bestens Informierten, diejenigen untergehen, die emotional schwächer sind und dem Ganzen kritischer gegenüber stehen. Das Leben, das an sich schon seinen Tribut fordert, wird noch härter, in höchstem Maße materiell und erfolgsorientiert werden. Dennoch bleibt die Hoffnung, dass die ganzen Internets und Microchips den Menschen nicht völlig beherrschen werden, sondern umgekehrt, dass der Mensch noch in der Lage sein wird diese Computertechnologie positiv für sich zu nutzen ohne den Blick für das Wesentliche, das Leben und das Mensch-Sein, zu verlieren.

Es mag kommen was will, so oder so, im Endeffekt ist alles dem himmlischen Willen unterworfen, der bestimmt seinen Sinn hat.

Märchen vom Auszug aller „Ausländer“

Es war einmal, etwa drei Tage vor Weihnachten, spät abends. Über den Marktplatz der kleinen Stadt kamen ein paar Männer gezogen. Sie blieben an der Kirche stehen und sprühten auf die Mauer „Ausländer raus“ und „Deutschland den Deutschen“. Steine flogen in das Fenster des türkischen Ladens. Dann zog die Horde ab. Gespenstische Ruhe. Die Gardinen an den Bürgerhäusern waren schnell wieder zugefallen. Niemand hatte etwas gesehen.

„Los, kommt, es reicht, wir gehen.“

„Wo denkst du hin! Was sollen wir denn da unten im Süden?“

„Da unten? Das ist immerhin unsere Heimat. Hier wird es immer schlimmer. Wir tun, was an der Wand steht: »Ausländer raus!«“

Tatsächlich, mitten in der Nacht kam Bewegung in die kleine Stadt. Die Türen der Geschäfte sprangen auf. Zuerst kamen die Kakaopäckchen, die Schokoladen und Pralinen in ihren Weihnachtsverkleidungen. Sie wollten nach Ghana und Westafrika, denn da waren sie zu Hause. Dann der Kaffee, palet-

tenweise, der Deutschen Lieblingsgetränk! Uganda, Kenia und Lateinamerika waren seine Heimat. Ananas und Bananen räumten ihre Kisten, auch die Trauben und Erdbeeren aus Südafrika. Fast alle Weihnachtsleckereien brachen auf. Pfeffernüsse, Spekulatius und Zimtsterne, die Gewürze in ihrem Inneren zog es nach Indien. Der Dresdener Christstollen zögerte. Man sah Tränen in seinen Rosinenaugen, als er zugab: Mischlingen wie mir gehts besonders an den Kragen. Mit ihm kamen das Lübecker Marzipan und der Nürnberger Lebkuchen. Nicht Qualität, nur Herkunft zählte jetzt.

Der Verkehr brach an diesem Tag zusammen. Lange Schlangen japanischer Autos, vollgestopft mit Optik und Unterhaltungselektronik, krochen gen Osten. Am Himmel sah man die Weihnachtsgänse nach Polen fliegen, auf ihrer Bahn gefolgt von den feinen Seidenhemden und den Teppichen des fernen Asien.

Man musste sich vorsehen, um nicht auszurutschen, denn von überall her

quollen Öl und Benzin hervor, flossen aus Rinnalen zu Bächen zusammen in Richtung Naher Osten. Aber man hatte ja Vorsorge getroffen. Stolz holten die großen deutschen Autofirmen ihre Krisenpläne aus den Schubladen: Der Holzvergaser war ganz neu aufgelegt worden. Wozu ausländisches Öl?! – Aber die VWs und die BMWs begannen sich aufzulösen in ihre Einzelteile, das Aluminium wanderte nach Jamaika, das Kupfer nach Somalia, ein Drittel der Eisenteile nach Brasilien, der Naturkautschuk nach Zaire. Und die Straßendecke hatte mit dem ausländischen Asphalt im Verbund auch immer ein besseres Bild abgegeben als heute.

Nach drei Tagen war der Spuk vorbei, der Auszug geschafft, gerade rechtzeitig zum Weihnachtsfest. Nichts Ausländisches war mehr im Land. Aber Tannenbäume gab es noch, auch Äpfel und Nüsse. Und „Stille Nacht“ durfte gesungen werden – zwar nur mit Extragenehmigung, denn das Lied kam aus Österreich.

Nur eines wollte nicht ins Bild passen. Maria, Josef und das Kind waren geblieben. Drei Juden. Ausgerechnet. „Wir bleiben“, sagte Maria, „wenn wir aus diesem Lande gehen – wer will ihnen dann noch den Weg zurück zeigen, den Weg zurück zur Vernunft und zur Menschlichkeit?“ **Helmut Wöllein**

Klänge aus der Heimat

Etwa 1500 Kroaten leben und arbeiten in Gaggenau, sie sind die zahlenmäßig stärkste Ausländergruppe in der Benz-Stadt. Eigentlich logisch, dass es deshalb nicht nur einen kroatischen Fußballverein, sondern auch eine kroatische Kulturgemeinschaft gibt. Die erstreckt sich über das Gebiet zwischen Rastatt, Baden-Baden und dem Murgtal mit Gaggenau als Mittelpunkt, in dem rund 3500 Kroaten leben. Zirka 300 Mitglieder hat dieser Verein.

Am Samstag veranstaltete die Kroatische Kulturgemeinschaft ihren achten Kulturabend, zu dem sich etwa 150 Besucher im Gemeindesaal von St. Laurentius einfanden. Das Thema des Abends war ein Streifzug durch die kroatische Volksmusik. Dazu hatte die Kulturgemeinschaft mit Josko Caleta einen Referenten vom Ethnologischen Institut in Zagreb eingeladen, der einen ausführlichen Vortrag hielt, der mit

musikalischen Beispielen vom Tonband untermauert wurde. Unter den Zuhörern weilten auch rund 20 deutschsprachige Gäste, weshalb die Vorsitzende Ankica Sojat, die im Alter von drei Jahren mit ihren Eltern nach Deutschland kam, jeweils eine kurze Zusammenfassung in Deutsch im Anschluss daran machte.

Als Volksmusik definierte der Referent jene Musik, die als Tradition zusammen mit dem Brauchtum überliefert wurde. Im Laufe des 18. Jahrhunderts gab es auch in Kroatien die Zeit des „Sturm und Drang“, die sich zum Ziel gesetzt hatte, die originäre Kultur des Volkes zu bewahren. Als Volksmusik bezeichnete Josko Caleta die Musik der unteren Schichten des Volkes. Drei Gruppen unterschied der Vortragende, deren erste seit „Urzeiten“ existiert und noch zu Beginn des 19. Jahrhunderts in rauer Landschaft und ebensolchem Klima

vorhanden war. Als „Neuere Musik“ wurde jene zu Beginn des 20. Jahrhunderts bezeichnet mit Polkas, A-Capella-Gesang und gemischten Ensembles und als letzte Gruppe die volkstümliche Musik von heute.

In Kroatien unterscheidet sich die Volksmusik in den verschiedenen Regionen des Landes erheblich voneinander, wie anhand der Tonbandaufnahmen deutlich hörbar wurde. Unverkennbar ist dabei der Einfluss der türkischen Musik, denn die Türken hielten den Balkan jahrhundertlang besetzt. Beispiele von Volksmusik einiger Mittelmeerinseln, des Küstenlandes und der dinarischen und dalmatinischen Alpen wurden den Landsleuten zunächst vom Tonband deutlich gemacht und später auch von Musikern live vorgetragen. Dabei gab es gar seltsame Instrumente zu sehen, die gezupft und geblasen wurden. (fie)

ZEITGEIST

Heilig Abend 1979

Das erste Mal, da ich mit der kroatischen katholischen Gemeinde in unserer Stadt in Berührung kam, war vor genau 20 Jahren. Damals war ich gerade mal zwölf Jahre alt. Ich kann mich aber noch heute ganz genau an diesen Tag erinnern.

Es war 1979, drei Tage vor Heilig Abend, als unser kroatischer Pfarrer zu uns ins Haus kam und mich bat, an Heilig Abend und Weihnachten in der Kirche den kroatischen Gottesdienst auf der Kirchenorgel zu begleiten. Ich hatte zunächst ein wenig Angst vor diesem Angebot, denn ich kannte doch die Leute gar nicht, die dort zur Messe gingen, ich konnte nicht einmal die kroatische Sprache richtig sprechen, geschweige denn lesen oder schreiben. Aber eins konnte ich, was anscheinend gefragt war, nämlich Noten lesen und sie spielen und so nahm ich die Noten für die kroatischen Weihnachtslieder und sagte dem Pfarrer zu.

Die folgenden drei Tage saß ich nur noch an der Orgel und übte, zum einen für meinen großen Auftritt in der „kroa-

tischen“ Kirche und zum anderen für die deutschen Weihnachtslieder, die ich wie jedes Jahr meinen Eltern an Heilig Abend vorspielte.

Der große Abend kam und nach der Bescherung und meinem Weihnachtskonzert zu Hause ging ich mit meinen Eltern zum kroatischen Weihnachtsgottesdienst, der um Punkt Mitternacht begann. Die Kirche war übertoll, so dass man kaum noch einen Stehplatz bekommen konnte, alles war so feierlich und die Kirchenorgel erschien mir noch größer als beim ersten Mal, da ich sie gesehen hatte. Obwohl ich so aufgeregt war, dass meine Finger schweißgebadet waren und ich befürchtete, dass sie von den Tasten rutschen würden, verlief zum Glück alles gut und zum Schluss gratulierten mir alle Leute und wunderten sich, dass so ein kleines Mädchen eine so große Orgel spielen kann. Ich konnte damals noch nicht erahnen, dass dieser Schritt in Zukunft mein Leben in hohem Maße bereichern sollte.

Seit diesem Abend sind viele Weihnachten vergangen und ich habe viele

neue kroatische Weihnachtslieder gelernt, die übrigens für mich persönlich die allerschönsten liturgischen Lieder überhaupt sind. Aber ich habe auch in all den Jahren in unserer kroatischen katholischen Gemeinde so viel über die kroatische Kultur und Geschichte, über die verschiedenen Bräuche, die Menschen und ihre Mentalität gelernt, ja, ich habe sogar meine Muttersprache fließend sprechen und schreiben gelernt.

Heute begleite ich keine kroatischen Gottesdienste mehr auf der Kirchenorgel. Ich gebe auch keine Weihnachtskonzerte mehr für meine Eltern. Vieles hat sich seit meiner Kindheit verändert: andere Menschen umgeben mich heute, der Wohnort ist nicht mehr derselbe wie früher und ich selbst habe mich verändert, bin eben erwachsen geworden. Doch eines ist geblieben, worauf ich auch in diesem Jahr nicht verzichten möchte: der kroatische mitternächtliche Gottesdienst an Heilig Abend und die wunderschönen kroatischen Weihnachtslieder, die mir, als wenn sie mir ein Stück geborgene Kindheit, ein Stück vertraute Heimat wiederbringen würden, so sehr ans Herz gewachsen sind. **Antonia Tomljanović-Brkić**

DAS AKTUELLE BUCH

Zu Volksfeinden erklärt und entrechtet

Verbrechen an den Deutschen in Jugoslawien 1944–1948. Die Stationen eines Völkermordes. Verfaßt vom Arbeitskreis Dokumentation in der Donauschwäbischen Kulturstiftung. Donauschwäbische Kulturstiftung, München 1998. 358 Seiten, Abbildungen, 18,- DM.

Schon vor mehr als 50 Jahren gab es in Jugoslawien Vertreibung und Völkermord. Im Jahr 1944 wurden alle Deutschen vom kommunistischen Partisanenregime zu Volksfeinden erklärt und entrechtet. Damals befanden sich etwa 200 000 Donauschwaben im Herrschaftsbereich des „Antifaschistischen Rates der Volksbefreiung Jugoslawiens“. Insgesamt lebten mehr als 500 000 Deutschsprachige zu Beginn des Zweiten Weltkriegs in Jugoslawien, darunter auch Deutsch-Untersteirer, Deutsch-Oberkrainer und die Gottscheer. Etwa 60 000 Deutsche überlebten den Terror und die Todeslager nicht. Nach 1950 konnten sich die Überleben-

den von ihrer jugoslawischen Staatsbürgerschaft freikaufen und nach Österreich, Deutschland und in andere Länder ausreisen. In einer Volkszählung im Jahr 1991 bezeichneten sich in Kroatien 2635 Personen als Deutsche, 214 als Österreicher.

Als Partisanen im Herbst 1944 in die Großgemeinde Ruma einzogen, begann eine Hetzjagd auf alle Volksdeutschen.

Im Banater Ort Deutsch-Zerne hängten sich mehr als 50 Deutsche, auch ganze Familien, als Folge von Vergewaltigungsexzessen. In mehreren Transporten wurden Männer und Frauen zu einem Platz gebracht, wo sie sich entkleiden, in Gruppen vor eine Grube stellen mussten und mit Maschinenpistolen erschossen wurden.

Diese und eine Fülle weiterer Augenzeugenberichte finden sich in einer Kurzfassung der vierbändigen Dokumentationsreihe der Donauschwäbischen Kulturstiftung „Leidensweg der

Deutschen im kommunistischen Jugoslawien“.

Hass- und Rachegefühle gegen die Deutschen nennen die Autoren neben einem recht ausführlich begründeten „großserbischen Nationalismus“ und anderen Motiven als Ursachen der Vertreibung. Gleichwohl behandeln sie die – von den Aufständischen angeblich provozierte – exzessive Partisanenbekämpfung durch die Wehrmacht nur kurz. Erwähnt wird die „Tragödie“ von Kragujevac, wo im Oktober 1941 2300 Geiseln getötet wurden. Der Befehl, bis zu 100 Serben für einen umgebrachten deutschen Soldaten zu erschießen, wird als schwerer „taktischer Fehler“ bezeichnet, der Hass gegen die Deutschen und damit auch gegen die einheimischen Donauschwaben entfacht habe. Die Opfer der Massenverbrechen an der deutschen Volksgruppe waren wie so oft in aller Regel die Unschuldigen.

Reinhard Müller

(Frankfurter Allgemeine Zeitung)

MÜNCHEN

Pomoć našim misionarima u Africi

Skupina vjernika iz HKM München uputila je vrijednu pomoć našim misionarima u Africi, a klapa „Croatia“ proslavila je 10. obljetnicu zajedničkog pjevanja.

Pjevači klape „Croatia“ aktivni su i u misijskom pjevačkom zboru

Skupina katoličkih Hrvata iz Misije München uputila je ovih dana vrijednu humanitarnu pomoć čak u Afriku, u Lubumbashi, u Kongo. Ondje odavno kao navjestitelji Isusove Radosne vijesti djeluju hrvatski franjevci misionari.

Dobri ljudi odazvali su se pozivu misionara fra Pere Čujića i poslali mu potrebno pokućstvo u jednom velikom kontejneru. U ovoj akciji valja istaknuti i dobru gestu firme „Prime-Movers“, koja je na četiri dana ustupila svoj kamion kojim je prevezena ova pošiljka. Usto treba naglasiti da je sam prijevoz u Lubumbashi stajao 18 850 DM. Hvale je vrijedno navesti i ljude koji su sudjelovali u ovom neobičnom misionarskom pothvatu: Mato Katić, Ante Baković, Ivan Čujić-Baković, Jakov i Ivan Baković, Gregori Jurić, Vicko Rajić, Drago Krajinović-Dragić, Ivan Bagarić Ića, Zoran Katić, Jozo Sladoja... Misionar fra Pero Čujić već je svima zahvalio i poželio im Božji blagoslov.

10 godina klape „Croatia“

Klapa „Croatia“ proslavila je 7. prosinca 10. obljetnicu zajedničkog pjevanja. U dvorani HKM održali su te večeri koncert duhovnih, rodoljubnih i zabavnih pjesama. Sadašnji ravnatelj klape Alojz Kuharić istakao je da je klapu prije 10 godina utemeljio fra Branko

Brnas, sadašnji voditelj HKM Mettmann. Članovi klape „Croatia“ aktivno pjevaju i u mješovitom zboru naše Misije, a nastupaju na gotovo svim značajnijim hrvatskim priredbama. Sve donedavno s klapom je radio fra Ante K. Samardžić, koji odnedavno djeluje u HKM Frankfurt, pa ga je naslijedila s. Nikolina Bilić. Klapu „Croatia“ čini 11 pjevača: Alojz Kuharić, Stanko Kuharić, Nine Madar, Marko Mamić, Zvonimir Gabrić, Ivo Vukadin, Branko Juran, Ivo Vlahović, Bruno Dadić, Jure Žunić i Jozo Nikolić.

Ovoga puta još i vijest da smo 11. prosinca svečano proslavili Nikolinje. Tom prigodom su glumci „Male scene“ iz Zagreba izveli predstavu za djecu „Varljive priče“, a sv. Nikola je djeci podijelio mnoštvo darova.

Jozo Sladoja

Fra Pero Čujić s dobročiniteljima pri utovaru pomoći za naše misionare u Africi

PFORZHEIM

Srebrni jubilej: Mladenka i Ivan Marinović

U prostorijama HKM u Pforzheimu proslavili su 23. listopada 1999. misom zahvalnicom svoj srebrni bračni jubilej Mladenka i Ivan Marinović. Župnik don Ivan Bolkovac, koji je predvodio misno slavlje, zaželio je slavljenicima još mnogo godina skladnog života naglasivši talente koji se skladno uklapaju u toj umjetničko-sportskoj obitelji. Bog ih je obdario kćerkom Zoricom i sinom Zvonimirom. Mladenka je redoviti čitač misnih čitanja već dva desetljeća. Iako u tuđini, objavila je dvije zbirke pjesama i primljena u društvo hrvatskih književnika Herceg-Bosne. Već dugo surađuje s „Našim ognjištima“, „Živom zajednicom“ i drugim vjerskim tiskom u domovini i inozemstvu. Kćerka Zorica

također je redovna čitačica te je ilustrirala obje mamine knjige, dok muška, sportska strana, daje veliku podršku ženskoj umjetničkoj žici.

Bračni par Marinović, kroz tolike godine provedene u tuđini, stekao je veliki broj prijatelja koji su skupa s njima zajedno uveličali slavlje priređeno nakon mise u misijskoj dvorani uz pjesmu i gangu, do kasno u noć. Čestitke bivših župnika don Ive Nedića i don Mihaela Rodića pročitao je poslije sv. mise don Ivan Bolkovac. Jedan od njih napisao je da vjeruje da će za 50-u obljetnicu biti zajedno, a drugi „onda idemo dalje... do Božje volje“. Pa neka tako i bude. Sretno Mladenka, sretno Ivane!

Dr. Marija Barbarić

Obitelj Marinović
sa župnikom
don I. Bolkovcem

WIEHL

U organizaciji socijalnog djelatnika Caritasa Jure Planinca u Wiehlu je 13.11.1999. priređena aktualna tribina. Predavanje o hrvatskim migracijama i perspektivi hrvatskih migranata na pragu trećeg tisućljeća imao je fra Anto Batinić. Na slici: sudionici tribine sa župnikom fra Nediljkom Jerkanom i Jurom Planincem.

ESSLINGEN – SREB

Tri znaka

U nedjelju 21. studenog 1999. HKM Esslingen svečano je obilježila 25. obljetnicu svoga rada i postojanja. Hrvatska vjerska zajednica iz toga grada i okolice okuplja oko 7000 hrvatskih katoličkih vjernika. Na svetoj misi u crkvi sv. Pavla na Marktplatzu u središtu grada, okupili su se brojni vjernici i uzvanici. Iz Zagreba je stigao zagrebački nadbiskup Josip Bozanić, iz Splita provincijal dr. fra Jure Brkan, iz Rottenburga zastupnik stranih vjernika biskupije Rottenburg-Stuttgart prelat Jürgen Adam, iz Frankfurta delegat hrvatske pastve u Njemačkoj fra Josip Klarić i nekadašnji misionar u Esslingenu fra Ivan Križanović, iz Stuttgarta voditelj HKM fra Marinko Vukman, domaćin crkve sv. Pavla njemački svećenik, dekan Paul Hildebrandt, voditelj HKM Esslingen dr. fra Josip Šimić i brojni drugi hrvatski svećenici. Svetu misu predvodio je nadbiskup Josip Bozanić uz asistenciju spomenutih svećenika i ministranata.

Dr. fra Josip Šimić pozdravio je visokog gosta iz Zagreba riječima: „Preuzvišeni oče nadbiskupe, Bog Vas je doveo nama u tuđinu. Presretni smo, što ćete danas s nama podijeliti radost 25. obljetnice postojanja Hrvatske katoličke misije Esslingen“. Nadbiskup Bozanić u dva navrata obratio se prisutnim vjernicima: „Draga braćo i sestre, dolazim iz Hrvatske, iz njenog srca Zagreba, i nosim vam pozdrave hrvatske domovine, hrvatskog episkopata i onih koji se okupljaju oko Hrvatske biskupske konferencije, Hrvata vjernika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Kardinal Vinko Puljić me je zamolio da vas i u njegovo ime srdačno pozdravim. Isto tako nosim vam osobiti pozdrav našeg kardinala Franje Kuharića. U neku ruku nosim vam pozdrave svih vaših koji su daleko od vas, ali na koje mislite, s kojima ste pozvani i koje nosite u svojem srcu. Došao sam na poziv vašeg svećenika patra dr. Josipa Šimića da proslavimo 25 godina rada ove vjerske zajednice. 25 godina to je lijepi jubilej, a svaki jubilej je jedan poziv, poziv da jedan pogled upravimo prema nazad, a drugi prema naprijed.

nade

Dobro pobjeđuje

Želio bih potvrditi tri znaka. Na kraju Rimске Sinode poslana je svim vjernicima jedna poruka gdje se govori o znakovima nade za Europu. Za čovjeka današnjice. Prvi znak nade, kaže poruka, su mučenici. Mučenici su uvijek znakovi nade za vjernike. I mi, braćo i sestre, imamo mučenika, blaženika kardinala Alojzija Stepinca. On je u ovo vrijeme znak nade za hrvatski narod i za Crkvu u hrvatskom narodu.

Znak nade koji jasno govori da dobro ima uvijek prednost i da dobro pobjeđuje. Možda smo i mi koji put u raspoloženju mučenika – mi smo se nadali da će se nešto brzo dogoditi. Međutim, treba biti ustrajan u nadi. Nada nam danas treba da možemo vjerovati da nam sutra može biti bolje. Drugi znak nade ste vi, ovdje okupljeni. Vi, koji ste došli ovdje u ime Krista

Gospodina, slaviti svoj jubilej i time želite reći, da ćete istim putem ići dalje. Da je bilo dobro ono što je bilo započeto prije 25 godina. Da je bilo vrijedno ono što se ovdje događalo i da treba tim putem ići prema trećem tisućljeću i u treće tisućljeće. I treći znak nade su naši mladi. Danas su oni aktivno sudjelovali u ovoj euharistiji. Vi ste, dragi mladi, poseban znak nade. Nade

za ovu zajednicu, nade za Crkvu u ovoj zemlji, za Crkvu u Hrvatskoj. Vi ste oni kojima pripada budućnost. I znajte, nema budućnosti bez vjere u Isusa Krista. Mi vam njega nudimo. Ako ga prihvatite, nećete se prevariti. Budite u tome znak nade za čitav hrvatski narod u trećem tisućljeću. U to ime, na sve vas draga braćo i sestre, zazivljem Božji blagoslov“.

U završnom govoru nadbiskup Josip Bozanić obratio se vjernicima ovim riječima:

„Čovjek bez Boga ne može! Današnji blagdan Krista Kralja želi nam otvoriti horizonte, usmjeriti naš pogled do kraja. Želi nam pokazati koji je konačni cilj i čovjeka i svijeta. Konačni cilj je, da Isus okupi oko sebe svoje i preda ih Bogu. To je cilj našega života, biti blizu Krista da bi nas mogao predati Bogu. To je ispunjenje čovjekova života. Današnji blagdan u pravom smislu otvara te vizije, horizonte. Dok vas pozivam da se sa čitavom Crkvom u hrvatskom narodu i Crkvom ovdje u Njemačkoj i čitavom Katoličkom Crkvom pripremite na Veliki jubilej godine 2000., pozivam vas da ponovno na jedan novi način, na jedan svježiji način, stavite u središte svoga života osobu Isusa Krista. Krista koji nam otvara put do Boga“.

Ivan Ott

U Esslingenu 21.11.1999. obilježen srebrni jubilej HKM. Misu predvodio i propovijedao nadbiskup Bozanić.

Svečanu misu u povodu srebrnoga jubileja HKM Esslingen predvodio je zagrebački nadbiskup msgr. Josip Bozanić

HKM ESSLINGEN

Na početku mise sve okupljene pozdravio je na hrvatskom i njemačkom jeziku voditelj misije fra Josip, a u ime vjernika Ana i Vladimir Bunoza predavši nadbiskupu Bozaniću, prelatu Adamu i provincijalu fra Juri prigodne darove. Potom je prigodne riječi uputio prelat Adam. Odrasli i mladež molili su dvojezično, prinijeli su darove i čitali popratne tekstove za prinos darova. Prineseni su Biblija, svijeća s hrvatskim znamenjem, 25 crvenih ruža, kamen s razorenog svetišta u Voćinu, kruh i grožđe. U tijeku mise pjevali su također Marina Pešić (sopran) i tenor Ladislav Vrgoč, a pjevanje je predvodio misijski zbor pod ravna-

njem suradnice referentice Mare Gongole uz orguljsku pratnju Petera Kuserowa i Dragutina Lederera. Među okupljenima, bili su i hrvatski generalni konzul Ilija Lukanović, predstavnici grada Esslingena, talijanski misionar u Esslingenu Luigi Cescon, te evangelički gradski dekan sa suprugom. Proslava je potom nastavljena uz prigodni domjenak u obnovljenim misijskim prostorijama, a nakon toga je bila svečana akademija u gradskoj dvorani u Esslingenu. Misija danas okuplja 7 000 vjernika, a u 25 godina postojanja u misiji je kršteno 915 djece, bilo je 634 prvopričesnika, 60 krizmanika i 173 vjenčanja.

STUTTGART

Monografija: 25 godina Dinamo – Croatia Stuttgart

„Dinamo-Croatia“ iz Stuttgarta uknjižio je u 25 godina djelovanja mnoštvo sportskih, humanitarnih i domoljubnih uspjeha.

U petak 26. studenog, u prostorijama HKM Stuttgart-Centar izvršena je promocija monografije „25. godina DINAMO-CROATIA Stuttgart“. Taj hrvatski nogometni klub slovi kao najtrofejnije hrvatsko sportsko društvo na jugu Njemačke. No bilo bi manjkavo promatrati ovaj klub samo kroz sportsku prizmu.

Hrvatski nogometni klub Dinamo-Stuttgart svijetli je primjer i stjegonoša hrvatstva u njemačkoj pokrajini Baden-Württemberg. Sve je to obilno dokumentirano slikama i riječju u luksuznom izdanju „Dinamove“ knjige na čijoj izradi su sudjelovali izdavači, sadašnji predsjednik kluba Joško Šarić, Mirko Vidačković, dugogodišnji tajnik i igrač, te Marijan Rogić, poznati sportski novinar. Na promociji u Stuttgartu okupili su se igrači i članovi uprave nekoliko generacija i brojni ugledni Hrvati, predstavnici raznih udruga i klubova. Uz spomenute urednike monografije,

Fra Marinko Vukman, voditelj HKM Stuttgart, Mirko Vidačković, dugogodišnji tajnik NK „Dinama“ i član izdavačkog odbora, Ilija Lukanović, generalni konzul RH u Stuttgartu, Marijan Rogić, glavni urednik monografije, Joško Šarić, predsjednik NK „Croatia-Zagreb“ Stuttgart, Ivan Ott, novinar

na promociji u Stuttgartu govorili su fra Marinko Vukman, voditelj HKM Stuttgart, Ilija Lukanović, generalni konzul RH u Stuttgartu i novinar Ivan Ott.

Fra Marinko je istako da su svećenici darovali potporu i ovom klubu jer su znali da ga vode vjernici i domoljubi. Konzul Lukanović je svima zahvalio na promicanju Hrvatske i igranjem nogometa.

Mirko Vidačković: „U vrijeme dolaska radne snage na privremeni rad u Njemačku pretežno su to bili mladi i zdravi ljudi bez obitelji. Svoje slobodno vrijeme uglavnom su provodili na nogo-

metnim igralištima. Okupljajući se u parku u Bad Cannstattu rodila se ideja o osnivanju nogometnog kluba. Za to nisu bili potrebni propisi, pravilnici, sabori – bila je dovoljna dobra volja i dobri međuljudski odnosi tadašnjih inicijatora; Zdenko Ilić, Veselko Boras, Ante Kordić, Ivan Čuljak, Josip Beljo, Franc Rakovec, Blago Korać, Ivan Jurković, Jure Mijatović, Luka Cvitković, Nikola Bošković, Mirko Žulj, Filip Medić, Mirko i Valentin Pehar, Mirko Vidačković, Andrija Artuković, Tomislav Malenica i drugi. Osnivačka skupština održana je u lokalu Tomislava Malenice u Stuttgart-Zuffenhausenu 18. lipnja 1971. godine, a klubu je dato ime po uzoru na imenjaka iz Zagreba, zastupajući nacionalnu svijest, identitet, ime s kojim se može dičiti. Prvim predsjednikom izabran je Tomislav Malenica, koji je tu dužnost obnašao dugih 25 godina. Na tome mu posmrtno zahvaljujemo i posvećujemo ovu knjigu.

Joško Šarić je govorio o sportskim uspjesima i humanitarnim pothvatima kluba. Dva naša člana aktivno su sudjelovala u domovinskom ratu, Đuka Ivanković, koji je bio zatočen u Vukovaru i proživio je sve srpske logore od Sremske Mitrovice, Pančeva do Niša. Ostao je trajni invalid i danas u Zagrebu čeka na povratak u Vukovar. Drugi svijetli primjer našeg kluba je Borislav Posavac koji je ranjen u Bosni“. Ivan Ott

AUGSBURG

Najmlađa ministrantica

Franziska Spajić, kćer Draženkovice i Kerstin r. Degener, rođena 14. rujna 1994. već je član ministrantskog zbora u HKM Augsburg.

Istina, još je premalena da bi ministrirala nedjeljom u crkvi, te ministrira samo u našoj kapelici. Službu je shvatila vrlo ozbiljno. Kroz listopads-

ku pobožnost je ministrirala neizostavno svaku večer. Iskazala se u potpunosti, jer joj nije potrebna ničija pomoć. Franziska zna sve sama.

I vjernici su se naviknuli na nju, te je sada teško i zamisliti sv. misu u kapelici a da Franziska ne ministrira. Očito je i da im je svima draga, tako da ona nije samo ministrant nego i lijep ukras kod oltara.

Zahvaljujući njezinim roditeljima, osobito ocu Draženku koji također nikada ne propušta sv. misu, Franziska se već tako rano mogla uključiti u službu kod oltara. I.P.

STUTTGART

Pohod sv. Nikole

Djeca su u Stuttgartu bila fascinirana sv. Nikolom i obradovana darovima koje im je podijelio. Foto: Z. Jušinski

I ove godine HKM kardinala Stepinca u Stuttgartu organizirala je 28. studenog tradicionalnu proslavu Nikolinja. Više od 3 000 posjetitelja okupilo se u prekrasnoj dvorani Liederhalle.

Svečani program započeo je pjevanjem Lijepe naše, a nakon toga na pozornici izmjenjivali su se brojne aktivnosti Misi-je: zbor mladih pod vodstvom časne sestre Nevenke, folklorne grupe predvođene gdom Marijanom Grgić, jazz-grupe sjajno uvježbane od Karin Tomić, muška klapa i dječji zbor. Brojnu djecu obradovao je dolazak sv. Nikole koji im je podijelio darove.

Drugi dio programa bio je u znaku gostiju iz domovine: glazbenih sastava „Naranče“ i „Škorpiona“ te poznatih i popularnih pjevača Jasmina Stavrosa i Severine Vučković. Svojom pjesmom oduševili su nazočne, posebno mlade koji su se i ovom prigodom okupili u zaista velikom broju. Čisti prihod od bogate tombale namijenjen je obiteljima s brojnom djecom i invalidima u domovini.

Svim darovateljima zahvalio je voditelj Misije fra Marinko Vukman. Bilo je ovo slavlje za pamćenje. Slavlju je bio nazočan i generalni konzul Republike Hrvatske u Stuttgartu gosp. Ilija Lukanović. M.V.

Mojsije iz dijaspore

*Ne daj, o ne daj, Gospode,
Da narodu mome hrvatskom
U metežu ovome poratnom
Stvaraju nove zasjede
Što plaćaju se slobodom!*

*Ne daj da krv prolivenu
Tisuće mladih života
Skrnavi tuđa pohota
I slobodu skupo stečenu
Zagorči izdaje sramota!*

*Ne daj da vođe narodne
Podlegnu prijetnjama silničkim
Il' lažnim mamcima tuđinskim
Hrvatsku u kolo uvode
Sa teškim jarmom služinskim!*

*Ne daj, o ne daj, Gospode,
Da pamet nam se pomuti
I hrabrost da nas napusti
Stati pred svijeta narode
I svoj na svome postati!*

*Čuj, o čuj me, Gospode,
Ti znaš da želje mog srca
Nisu tek riječi jezika,
Već vapaj gladne utrobe
Što tuđinom se potuče!*

*Povedi djecu, o Gospode,
Hrvatsku, svijetom rasutu
Na toplog Jadrana pučinu
Nek' duša im se ogrije
U slobodnom krilu majčinu!*

*Saberi narod moj, o Gospode,
U zemlju vijekom njegovu,
Od tuđe zlobe slobodnu!
Nek' ruku svojih plodove
Ima za Tvoju nagradu!*

Petar Pušić

Severina je okupila oko sebe i mlade i stare u prepunoj Liederhalle

Mostaru umjesto suze

Monografija „Mostar“ Dražane Kolak, hrvatske studentice iz Leverkusena

Hans Koschnick, nekadašnji upravitelj EU u Mostaru, omogućio joj je da između 1995. i 1996. godine dvaput posjeti Mostar, prošee po njemu i prikupi motive za svoju monografiju „Mostar“. Gledala je srušene crkve i džamije, mostove i kuće, opustjele ulice i devastirane grobove. U njoj su se nizale slike, kroz nju je žuborila Neretva, htjela je još jednom oživjeti grad i njegove ljepote. Željela je da njezin diplomski rad „Mostar“ služi kao most između naroda pa su mostovi u njezinoj monografiji centralna tema. Htjela je svojim radom pokazati da se život sastoji od sjećanja, nade i budućnosti, budućnosti koja će opet biti čovječna. U uvodu svoje monografije stavila je riječi: „Grad je najviše što se izgubiti može, Mostaru umjesto suze“.

U monografiji je istaknuta jasna lirska dimenzija kojom su prožete slikarske intervencije na stravičnoj stvarnosti ruševina. Uz svježije boje i intervencije po fotografijama razorenog Mostara željela je naznačiti ljepše sutra. Zbog velikog zanimanja za njezin rad gosp. Koschnick je predložio da se te slike pokažu javnosti. Taj je prijedlog prihvatio grad Leverkusen i organizirao prvu izložbu pod naslovom „Mir“, što je bit njezinog diplomskog rada, odnosno monografije, jednostavnog ali znakovitog naslova „Mostar“. Nakon toga predstavljane monografije i izložbe

doživjeli su gradovi Hennef, Wuppertal, Aachen i Gelsenkirchen.

Kultura je snažnija

Gosp. Hans Koschnick napisao je za njezinu monografiju „Mostar“ i svoje dojmove: „Fotografski, tiskarski, kao i lirski portreti grada Mostara posreduju u svojoj umjetničko intimnoj pripadnosti jednu posebno potresnu sliku hercegovačke metropole, koju su jednom prije zvali „biserom Balkana“.

Uništavanja koja su nastala agresijom i građanskim ratom, pridržavanje i ukopavanje, kako se ne bi izgubilo pravo na sugrađanstvo u tom gradu, dolazi na fotografijama samo ograničeno do izražaja, ali sveukupna kompozicija pojašnjava o čemu se radilo u balkanskom sukobu – gašenje kulture i povijesti. Da se u tome nije uspjelo, vidljivo je i u ovom djelu“.

Dražana Kolak rodila se 3. kolovoza 1970. u Roškom Polju, Tomislavgrad (BiH).

U Roškom Polju pohađa osnovnu školu, a od 1983.–1991. školovanje nastavlja u Leverkusenu. Od 1991.–1996. studira grafički dizajn, dizajn-komunikaciju i slikarstvo.

Diplomirala je 1996. godine na Rhein-Sieg-Kunst akademiji u Hennefu.

Na spomenutoj akademiji nastala je njezina monografija „Mostar“ kao diplomski rad i video-film „Mostar“ (4:07 min.).

Dražana Kolak

Monografija je tiskana u Tipografiji Mrkoci, Zagreb 1996. Dražana se u monografiji zahvaljuje svojim roditeljima: tati Anti, mami Ivi, bratu Frani-Franku, gosp. Hansu Koschnicku, slikaru Adinu Hebibu i mnogim drugima koji su joj pomogli na realizaciji ove monografije.

U monografiji se nalaze i pjesme raznih autora koje obogaćuju pojedinu fotografiju. Tekst nije objašnjenje već videnog, što je Dražana naslikala, nego kao zlatna nit koja povezuje (ili bolje reći približava) sliku širem auditoriju. Želeći Dražani mnogo uspjeha u daljnjem radu završavamo s dva stiha iz njezine monografije „Mostar“:

„Evo i noćas, kao što to čini od pamti-
jeka, orlja niz kamenje, niz klance, niz
litice, niz gudure, niz provalije; orlja, i,
ne mareći za godine i ratove, pjeva
svoju pjesmu. Neretva!“ **Jozo Župić**

vijesti • news

• **Moers** – U božićnom broju „Glasnika“ HKM Moers navedeni su statistički podaci za ovu godinu koja je na izmaku, a u kojoj je bilo 3 vjenčanja, 11 krštenja i 4 prvopričesnika. Misija je i ove godine bila aktivna na humanitar-
nom planu, a pomogla je misijsku kumčad, HKD Napredak, gradnju župne crkve u Suhom Polju kod Kupresa, katolike u biskupiji biskupa Hilla Kabashia u Albaniji, te franjevački samostan i župu u Đakovici na Kosovu.

• **Aalen** – Zagrebački nadbiskup Josip Bozanić pohodio je 21.11. HKM Aalen, koju vodi vlč. Vilim Koretić. Nadbiskup je pritom blagoslovio nove misijske prostorije u Heidenheimu i predvodio misno slavlje. Na području HKM Aalen živi inače oko 1800 Hrvata katolika, koji se okupljaju u Aalenu i Heidenheimu, a mise se subotom i nedjeljom slave na pet mjesta.

• **Nürnberg** – Hrvatska katolička misija priredila je 21.11. u misijskim prostorijama predavanje dr. o. Vladimira Horvata (DI) o hrvatskom jezikoslov-
cu Bartolu Kašiću, s temom: „Akademija hrvatskoga jezika u Rimu 1599. i

djelovanje Bartola Kašića, pisca prve hrvatske gramatike“. Hrvatsko kulturno društvo „Tin Ujević“ priredilo je 26.11. kulturnu večer, a gosti su bili glumci Lada Kos, Lela Margitić i Joško Ševo.

• **Berlin** – U dvorani HKM Berlin održan je 20.11. humanitarni koncert za žrtve potresa u Turskoj. Koncert je priredila njemačko-turska udruga mladih „Atatürk“. U programu je nastupio sastav „Akdeniz“ iz Turske. Organizatori su na koncu zahvalili župniku fra Joži Župiću što im je ustupio dvoranu i tehniku, kao i pripomoć mladih Hrvata. (J.Ž.)

Quellen und Beiträge zur kroatischen Kulturgeschichte

Vrela i prinosi za hrvatsku kulturnu povijest uz prvih deset svezaka.

Prvi i jedini znanstveni niz o hrvatskoj kulturnoj povijesti u međunarodnoj slavistici pokrenula je 1988. god. i do danas ga uređuje prof. dr. Elisabeth von Erdmann-Pandžić, Universität Erlangen-Nürnberg. Do sada je objavljeno ili u tisku 10 kapitalnih djela hrvatske kulturne, posebice pak jezične i filozofijske povijesti. U programu ove edicije su tako i znanstveno izdanje lekcionara fra Ivana Bandulavića iz Uskoplja (prvo izdanje 1613. a bilo ih je preko 20 do konca 19. st.), već objavljen, kao i Besjede (Propovijedi za sve nedjelje i blagdane u godini) fra Matije Divkovića iz 1616. god. Divkovićevo djelo, u pripremi za tisak, je kao i Bandulavićevo, bilo stoljećima u uporabi ne samo u Bosni i Hercegovini nego i u Slavoniji, Dalmaciji i Istri. Danas je ono zanimljivo prvenstveno zbog svoga štokavskoga jezika koji je tako već od početka 17. stoljeća bio u službenoj uporabi kod većine katoličkih Hrvata. Zbog toga se osim samog pretiska djela u znanstvenom komentaru obrazlaže i značaj toga izdanja za današnju normu hrvatskog jezika.

Divkovićeve Besjede imaju oko 900 stranica i moraju biti uvezane utvrdo, što, dakako, poskupljuje tisak. Odradeni broj pretplata svakako bi ubrzao ovo izdanje.

Universität Erlangen-Nürnberg svima koji podupiru tisak i pripremu hrvatskih izdanja izdaje potvrde o potpomaganju znanstvenoga rada koje su važne za povrat poreza. Osim toga onima koji to učine šaljem odgovarajući broj primjeraka odmah po izlasku iz tiska.

Nekoliko svezaka edicije:

Svezak 6. Bazilije S. Pandžić, *Bosna Argentina. Studien zur Geschichte des Franziskanerordens in Bosnien und der Herzegowina*, Böhlau Verlag,

Köln/Weimar/Wien 1996. DM 88,-, ISBN 3-412-06694-X (500 str.)

Svezak 7. *Pisciole i evangelya: das Perikopenbuch des Ivan Bandulavić von 1613.* Teil a. Nachdruck/hrsg. von Elisabeth von Erdmann-Pandžić, Teil b. Glossar und Kommentar/von Darija Gabrić-Bagarić und Elisabeth von Erdmann-Pandžić, Böhlau Verlag, Köln/Weimar/Wien 1997. DM 98,-. ISBN 3-412-16296-5 (u dva sveska oko 700 str.).

Svezak 9. Franciscus Patricius (Frane Petrić), *Discussiones Peripateticae*, Nachdruck der vierbändigen Ausgabe, Basel 1581, herausgegeben von Zvonko Pandžić, Böhlau Verlag, Köln/Weimar/Wien 1999, DM 118,- DM ISBN 3-412-13697-2 (oko 700 str., upravo izlazi iz tiska).

U tisku:

Svezak 10. Žarko Muljačić, *Das Dalmatische. Studien zu einer untergangenen Sprache* (oko 450 str.).

U pripremi

Svezak 11. Matija Divković, *Besjede 1616* (oko 1000 str. s uvodom).

Sva objavljena izdanja mogu se naručiti u svakoj knjižari u Njemačkoj, Austriji i Švicarskoj ili na adresi:

Böhlau Verlag GmbH & Cie
Theodor-Heuss-Str. 76
D-51149 Köln.

Za sve druge informacije možete se obratiti izravno urednici:

Prof. Dr. Elisabeth von Erdmann-Pandžić
Universität Erlangen-Nürnberg
Institut für Slavistik
Bismarckstr. 1
D-91054 Erlangen.
Tel. 0049/91 31/8 52 29 42, fax 0049/91 31/8 52 29 43
E-Mail: eherdman@phil.uni-erlangen.de

Frank McCourt o siromaštvu

Irac Frank McCourt postigao je veliki međunarodni uspjeh opisivanjem povijesti obitelji jednoga siromašnoga useljenika u Sjedinjene Američke Države. Upravo je prema njegovoj knjizi „Pepeo moje majke“ snimljen film (od studenoga u kinima). O tomu kako je jedna knjiga o siromaštvu postigla takav uspjeh, pisac je u jednom razgovoru kazao: „Ljudi potajice znaju ipak da postoji i druga istina. Oni znaju da su možda njihovi roditelji ili praroditelji također došli iz tako siromašnih prilika. Znaju isto tako da u tim mjestima još uvijek vlada takvo stanje. Možda je to njihovo nesvjesno sjećanje, svejedno jesu li došli iz Irske, Italije ili Njemačke. I oni znaju da i danas još uvijek ima siromaštva. A za one koji sami nikada nisu bili siromašni, to je možda samo mit.“

Ismijavanje Boga

Nakon svakog novog romana čujem da se uvećala moja ogorčenost, da ipak bestidno pišem samo o tabuima: osamljenosti, smrti, Bogu. Danas se na svakom prijemu može razgovarati o svemu i svačemu, ali samo kada spomenete Boga, tada vas ismijavaju.

Arnold Stadler, pisac, ovogodišnji dobitnik Büchnerove nagrade

Očima tražiti istinu

Traženje vlastitoga ja jest vječni put koji nikada ne možemo previdjeti i kojim moramo ići. I za to naravno postoje drugi putovi: književnost, filozofija ili glazba. Moj oblik izražavanja je međutim slikarstvo. Opterećen – ili obdaren – s jednom strahovitom osjećajnošću, ja moram očima tražiti istinu.

Max Beckmann (1884.–1950.)

Tijelo i duh

Tijelo definiram kao meso dirnuto riječju. Ima samo jedna stvar koja govori u svijetu: to je ljudsko tijelo. Kada govori duh, on govori kao tijelo koje je postalo duhom. Mi smo sami na tomu utemeljni!

Denis Vasse

STUTTGART

Ispraćaj posmrtnih ostataka obitelji Ševo

Obitelj Ševo (Stjepan, Tatjana, Rose-Marie) ubila je UDBA 1972. Njihovi posmrtni ostaci ispraćeni su 21.11.1999. iz Stuttgarta te 26.11. pokopani na zagrebačkom Mirogoju.

U nedjelju 21. studenog 1999. Hrvati iz Stuttgarta oprostili su se od hrvatskih mučenika, obitelji Ševo, Stjepana, supruge Tatjane i devetogodišnje kćerke Rose-Marie koji su mučki ubijeni od zločinačke UDBE, 24. kolovoza 1972. godine za vrijeme posjeta sjevernoj Italiji. Ubijena obitelj Ševo živjela je u izbjeglištvu, u Stuttgartu, gdje su poslije istrage talijanske policije dopremljeni i pokopani njihovi posmrtni ostaci. Bilo je to prije 27. godina.

Slobodna Hrvatska, preko svoje saborske komisije za istraživanje ratnih i poratnih zločina, zarekla se da će postupno vratiti u domovinu sve hrvatske žrtve jugokomunističkog terora koje su svoje živote ugradili u temelj današnje slobodne Hrvatske, ali čiji posmrtni ostaci još uvijek počivaju u stranim zemljama.

Ekshumacija posmrtnih ostataka obitelji Ševo izvršena je 18. studenog 1999. Misa zadušnica održana je u nedjelju 21. studenog 1999. u konkatedrali St. Eberhardt. Iako je crkva svake nedjelje dupkom puna vjernicima, ovoga puta bila je prepuna, jer su Hrvati iz Stuttgarta i okolnih gradova došli ispratiti na posljednji put u domovinu, mučeničku hrvatsku obitelj. Bliža i daljnja obitelj Ševo, među kojima je bio brat iz Hercegovine, jedna sestra iz Stuttgarta i druga iz daleke Australije, došli su na ispraćaj u Stuttgart. Između tri ljesa isticao se bijeli ljes djevojčice Rose-Marie. Liješovi su bili pokriveni hrvatskim zastavama i izloženi za vrijeme mise zadušnice pokraj oltara. Misu je predvodio voditelj HKM Stuttgart-Centar fra Marinko Vukman uz asistenciju više hrvatskih svećenika. Poslije mise zadušnice od pokojnika se prvi oprostio fra Marinko:

„Nema čovjeka, nema svećenika koji može riječima opisati duboku tugu, nakon tragične mučeničke smrti obitelji Ševo. Ma tko može izreći boli i suze njihove i naše Hercegovine i domovine Hrvatske koju je obitelj Ševo tako duboko nosila u svojim srcima. Kao tisuće i tisuće Hrvata koji su živjeli u

izbjeglištvu, njegovali su vrline, bogoljublje, rodoljublje i čovjekoljublje. Zato su ubijeni. Njihova smrt je tim stravičnija, što se radilo o likvidiranju jedne cijele obitelji. Ali vjera nas uči, da nijedna žrtva nije uzaludna. Njihovi životi utkani su u slobodu Hrvatske koju oni nažalost nisu dočekali, a s kojom se mi ponosimo. Ovdje treba jasno i glasno istaknuti da ne bi bilo slobodne i suverene Hrvatske bez života ovih i tolikih drugih mučenika. Vaš san, dragi Stjepane, Tatjana i mala Rose-Mari, kao i san tolikih Hrvata, je dosanjan. Hrvatska je slobodna! Vaša mučenička smrt ostaje pred nama dostojanstvena. Oplakujemo i pratimo vas u domovinu gdje će vaše posmrtno ostatke primiti majka Hrvatska. Neka vam je laka hrvatska gruda“.

Žrtve za našu slobodu

Drugi se od obitelji Ševo oprostio Petar Hinić iz Stuttgarta, bivši politički izbjeglica: „Mi se kao prijatelji obitelji Ševo i kao sugrađani naših pokojnika po drugi put od njih opraštamo. Oprostili smo se 1972. godine kad je obitelj bila privremeno sahranjena u Stuttgartu. Te godine, po nalogu Beograda, nakon brižnih priprema, mučki su ih ubili udbaški jugoslavenski agenti. Stjepan je tada s obitelji pošao na dopust u Italiju, zajedno s osumnjičenim Vinkom Sindičićem koji im se prikazivao prijateljem i suradnikom. Ubojica je mučki samokresom u automobilu poubijao cijelu obitelj. Nakon tog teškog zločina počinitelj i njegovi suradnici pobjegli su u Jugoslaviju, pa tako nitko nije bio dostupan talijanskim istražnim organima. Kada su talijanske vlasti tražile od Jugoslavije izručenje Sindičića radi saslušanja, jer je na temelju čvrstih dokaza bio osumnjičen kao ubojica, jugoslavensko ministarstvo priopćilo je da se osumnjičeni vlakom dan ranije vratio u zemlju i da je u posjedu putne karte, pa tobože on ne može biti ubojica.

U ono vrijeme komunističke vladavine pokojni Stjepan i njegova supruga nisu

mogli biti sahranjeni u njegovoj Hercegovini kod Čitluka ili u Varaždinu, rodnom mjestu supruge. U tadašnjoj takozvanoj socijalističkoj Hrvatskoj za njih i za mnoštvo drugih od jugoslavenskih agenata umorenih Hrvata nije bilo mjesta. Režim se bojao mrtvih Hrvata. Tek sada vraćamo ove žrtve u domovinu da ih ona primi u svoja njeđra na vječni počinak. To nisu jedine žrtve obitelji Ševo. Partizani su 1945. godine, kad je Stjepanu bilo svega 8 godina, ubili oca Ćirila i ujaka Luku odvučavši ih u susjedno selo. Na kućnom pragu ubili su tetku Katu, stricu Matu i rodicu Lucu. Iz uže i šire obitelji Ševo u ratu i neposredno poslije rata ubijeno je 16 osoba. Pokojna majka zatvarana je i zlostavljana više puta. Nezbrinutoj majci ostalo je na brizi četvero djece, da bi komunistička mržnja ubila 1972. godine još jednog do njih – Stipu Ševo. Ispraćamo u domovinu ovu umorenu tročlanu obitelj i klanjamo se njihovoj žrtvi“.

Zatim se od žrtava oprostio generalni konzul RH iz Stuttgarta Ilija Lukanović.

„Mi suborci i prijatelji našeg viteza Stjepana i prijatelji brojnih poubijanih od zločinačke udbaške ruke, dali smo sebi zavjet: Mi, koji uživamo slobodu Hrvatske i koji smo imali više sreće da preživimo onu mukotrpnu borbu s krvavim Beogradom, mi ćemo im prenijeti posmrtno ostatke u Hrvatsku, tamo gdje im je i mjesto. Obećali smo da nećemo stati dok ni zadnja udbaška žrtva iz iseljništva ne nađe svoje počivalište u domovini.“

Tri člana obitelji Ševo pokopana su uz počasti na zagrebačkom groblju Mirogoju na prostoru palih hrvatskih branitelja 26. studenog 1999. godine. **Ivan Ott**

Kao da je svatko jedini na svijetu

Ljubav je svojevrсна po poniznosti.

Kao što sunce obasjava visoki cedar i svaki najmanji cvijet, kao da je jedini na zemlji, tako se i naš Gospodin bavi pojedinačno svakim od nas, kao da je jedini na svijetu.

Terezija iz Lisieuxa

ANTE BRUNO BUŠIĆ – HRVATSKI EMIGRANT

Glasnik slobodne Hrvatske

A.B. Bušića ubili su Udbini zločinci 16.10.1978. u Parizu. Njegovi posmrtni ostaci preneseni su u Hrvatsku i pokopani 16.10.1999. na zagrebačkom Mirogoju

Antu Brunu Bušića jugoslavenski su komunistički zločinci mučki ubili u Parizu 16. listopada 1978. Nakon njegova ubojstva njemačka je televizija javila da je bio jedan od najobljubljenijih ljudi u Hrvatskoj.

Fenomen Brune Bušića vrlo je teško shvatljiv jer je on u emigraciji živio vrlo kratko, nije imao ni svoje političke stranke niti svoga glasila (novine je pokrenuo tek pred smrt), a njegove su usmene komunikativne sposobnosti, zbog govorne mane, bile prilično ograničene. Unatoč svemu tome, hrvatska je dijaspora u njemu prepoznala novi glas, glas nesebična i hrabra čovjeka, koji ima neograničeno pouzdanje u državotvornu snagu hrvatskoga naroda, njegovu neslomljivost i dostojanstvo. Nakon dvogodišnje robije u Staroj Gradiški i nakon dvoipolgodisnjeg teškoga preživljavanja bez posla, Ante Bruno Bušić bježi u inozemstvo u rujnu 1975. Nastanjuje se u Londonu, gdje dobiva politički azil. U uredništvu časopisa *Nova Hrvatska* radi do travnja 1976. Kako su mu američke vlasti u Londonu odbile izdati vizu za posjet prijateljima u SAD-u, kreće na putovanje po europskim zemljama. Na izborima za II. sabor Hrvatskog narodnog vijeća 1977., po broju dobivenih glasova (3719) znatno nadmašuje sve sabornike (drugi po broju dobivenih glasova, dr. Ivo Korsky iz Argentine, dobio je 3134 glasa). Koliki je to bio uspjeh za Bušića, može se vidjeti tek iz činjenice da Vinko Nikolić, poznati nakladnik časopisa *Hrvatska revija* na tim izborima nije bio ni izabran.

Beskompromisno za Hrvatsku državu

Bušićevo pojavljivanje u emigraciji unosi nespokoj u onaj dio hrvatske inteligencije koji je bio u potpunosti u službi zapadnih interesa. Njihova politika bila je da prema zapadnom strateškom planu, kanalizira hrvatsku oporbu u smjeru borbe za novu demokratsku Jugoslaviju i da spriječi njezino okupljanje i homogeniziranje u borbi za

samostalnu neovisnu državu Hrvatsku. Tvrdili su da Hrvati tobože najprije trebaju zapadnim velesilama učiniti transparentnim hrvatsko pitanje, nakon čega će im oni u nekoj novoj svjetskoj podjeli izići u susret i zadovoljiti njihove opravdane zahtjeve da dobiju svoju neovisnu državu. Kad je ta ploča bila istrošena, prešlo se na uvjeravanje da Zapad neće dopustiti razbijanje Jugoslavije, pa da Hrvatima ne preostaje

Konačno u domovini. Tuga nad odrom hrvatskoga mučenika i glasnika hrvatske slobode. U pozadini portret B. Bušića

ništa drugo nego da se bore za novu, demokratsku Jugoslaviju, u kojoj će svakom narodu biti zajamčena njegova nacionalna i ljudska prava. Za svoju slugansku službu ti su ljudi dobivali katedre na sveučilištima, unosna mjesta na televizijskim i radijskim postajama, u gospodarstvu, a i stipendije i potpore od „ujaka“, „bogatih Hrvata“ i tomu slično. Iako su neki od njih u jugoslavenskom tisku od vremena do vremena bili apostrofirani kao „okorjele ustaše“, oni su se bez straha za svoj život sasvim slobodno kretali i nikomu nije pala ni vlas s glave. Nasuprot tim prosudbama, Bruno Bušić zauzeo je radikalno stajalište po kojem hrvatski narod, do kraja ujedinjen, može u određenom povijesnom trenutku ostvariti svoj vjekovni san – samostalnu i neovisnu državu Hrvatsku – i da ga nijedna svjetska sila ne može u tome spriječiti. Rušenje Jugoslavije i stvaranje neovisne hrvatske države može se, kako je isticao,

postići samo u oružanoj borbi, i to ne pod prisilom i s blagoslovom SAD-a i zapadnoeuropskih velesila, nego, naprotiv, protiv njihove volje i interesa. Čvrsto je bio uvjeren u to da ideološke opreke Hrvata i njihovi različiti politički nazori nisu nikakva zapreka stvaranju hrvatske države.

Samo sloboda

Godine 1978. proročki piše: „Zaista, ideja slobodne i nezavisne Hrvatske duboko je usadena u svakome Hrvatu, bez obzira na njegovo socijalno podrijetlo i osobno ideološko i političko uvjerenje“. Nijedan drugi političar u izbjeglištvu nije u to doba bio toliko dalekovidan, a ni toliko hrabar da kategorički izrekne takvu tvrdnju. Mogao je to učiniti samo čovjek čije je hrvatstvo bilo kristalno čisto i koji je duboko proniknuo u dušu svoga naroda i njegove stoljećima zapretane težnje i želje. Borbu hrvatskoga naroda za svoje oslobođanje zasniiva na temeljnom moralnom načelu: „Nijedan čovjek, nijedan narod ne smije se pomiriti s ropstvom, pa makar morao za svoju slobodu voditi oružanu borbu i u toj borbi pasti“. Bez krzmanja zastupa mišljene da svako prepravljavanje Jugoslavije predstavlja za Hrvate samo još jednu novu zamku i prijevaru. U tom je pogledu nepomirljiv: „Unutar Jugoslavije ne može biti ni hrvatske države, ni hrvatske pravice niti ljudske slobode“. Bušić je bio svjestan toga da će svojim radikalnim političkim stavovima izazvati bijes jugoslavenskih komunista, koji su u ubijanju, zatvaranju i svakojakom zlostavljanju svojih političkih protivnika vidjeli spas za svoju dotrajalu tiraniju. Ubrzo spoznaje da su Hrvati na Zapadu faktično izvan zakona i da mu himbene zapadnoeuropske demokracije neće pružiti adekvatnu zaštitu od jugoslavenskoga komunističkog podzemlja.

Cijeli se život borio za slobodu svoga naroda i za to je dao svoje najbolje dane i – svoj život. Antu Brunu Bušića ubili su, doista, posvemašnji ludaci, jugoslavenski komunisti. Neki od njih i danas se samodopadno predstavljaju kao anti-fašisti, kako bi prekrili svoje krvave tragove.

Marko Bušić

ÜBERSETZUNGSBÜRO MARIJAN MAJIĆ (M.A.) BDÜ

Vaš tumač i prevoditelj mr. Marijan Majić

Landgrafenstraße 11
60486 Frankfurt (Bockenheim)

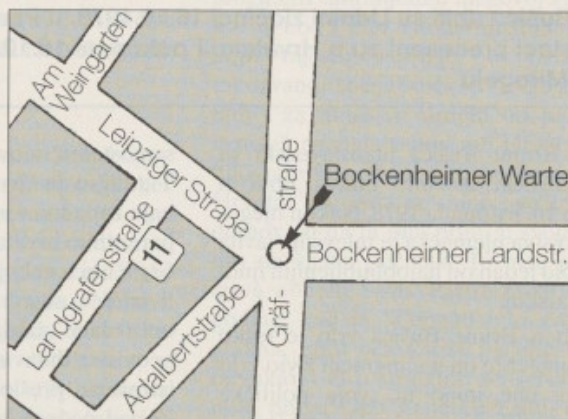
(u blizini Generalnog konzulata Republike Hrvatske)

U-Bahn: U6 i U7; tramvaj: 16

Stajalište: Bockenheimer Warte ili Leipziger Straße

Telefon: 0 69 / 700 367

Telefax: 0 69 / 97 07 43 57

PRIJEVODI

- Ovjereni prijevodi i hitni servis za hrvatski, njemački, engleski i španjolski jezik. Dokument pošaljite telefaksom i prijevod će Vam biti dostavljen u najkraćem roku.

MONIKA LOVRIĆ

dipl. prevoditelj i sudski tumač.

Tel. 02 21 / 4 30 32 30; fax 4 30 32 41

E-Mail: LOVRAM@aol.com

- **Prodaje se zemljište za gradnju** (640 m²) u Okrugu Donjem na Čiovu kod Trogira. Zemljište se nalazi u drugom redu od mora, ima građevinsku dozvolu, projektni nacrt, te mogućnost priključka struje, vode i telefona. Cijena: 50 000 DM. Informacije na tel. 00385-21-50 41 15.

(Nastavak sa str. 4)

hrvatskom emigracijom"), a zatim i nadu, nadu u slobodu budućnost hrvatskog naroda i u povratak u domovinu svih onih koji to žele.

Tuđman je, usred rata, 1994. uspio dovesti papu Ivana Pavla II. u Hrvatsku, ali i 1998. Znakovito je usto da je Papa bio zadnji državnik kojega je Tuđman u Vatikanu posjetio prije smrti.

Franjo Tuđman je posljednji put nastupio javno na blag-

dan Svih svetih 1999., polažući vijenac na Oltar domovine na Medvedragu, kada je odao „počast svima koji su živjeli, patili, umirali i ginuli da bi hrvatski narod mogao preživjeti i na kraju ostvariti svoju slobodu i nezavisnu državu“. Pokojnom predsjedniku Franji Tuđmanu, još jednom hvala za svaku dobru riječ i sva dobra djela. Neka mu Gospodin udijeli vječni pokoj!

Uredništvo

Upozorenje

Poštovani oglašivači i čitatelji!

Još samo u ovom broju objavit ćemo nekoliko malih oglasa i reklama. Od sljedećeg broja našega lista nećemo više objavljivati nikakve oglase, napose ne one komercijalne vrste. U obzir će moći doći samo nekomercijalne obavijesti i humanitarne akcije, koje kao takve procijeni uredništvo. Svim oglašivačima zahvaljujemo na dosadašnjoj suradnji.

Internet – samo sredstvo

Internet će promijeniti naš odnos prema vremenu i prostoru slično kao što su to nekoć učinili kočija ili zrakoplov, stoji u kršćanskom časopisu „Neue Stadt“. „Poput svake tehničke novine i internet izuzetno fascinira. Ali, ne bismo se smjeli dati zasljepiti njegovim neizmjenjnim mogućnostima. On je jedno radno sredstvo, instrument, kao olovka ili pisači stroj... Naravno, moguće je prijateljima u Novom Zelandu za nekoliko pfeniga napisati e-mail, koja će stići za nekoliko sekundi. Ali, koliko će u jednom globalnom selu kultura zajedno rasti s drugima, ne ovisi konačno od broja e-maila, nego od načina komunikacije. A to je umjetnost, koja funkcionira neovisno o sredstvima“.

DRUGA SMOTRA CRKVENIH ZBOROVA HKM

WIESBADEN – 28.11.1999.

Uspješno i skladno

Izvedeno je 28 višeglasnih skladbi, od toga 19 skladbi hrvatskih autora. Uz dvoglasne (11), troglasne (4) i četveroglasne skladbe (10), izvedene su i tri skladbe koje u sklopu postojećeg četveroglasja imaju i proširenu harmonijsku fakturu (peteroglasje, šesteroglasje i sedmeroglasje).

▲ Zbor HKM Frankfurt „Mato Leščan“, pod ravnanjem dr. Josipa Lucića i uz sviranje s. Pavlimire Šimunović, izveo je skladbe: Sanctus (M. Filke) i Svrši stopi moje (K. Odak)

▲ Zbor HKM Mainz, pod ravnanjem s. Dragice Ljubos i uz sviranje dr. Joze Majdandžića, izveo je skladbe: Ko košuta (F. Schubert) i Sluga Božji (J. Zidarić / M. Martinjak)

▲ Zbor HKM Stuttgart, pod ravnanjem s. Nevenke Tadić i uz sviranje Danijela Dragojevića, izveo je skladbe: Kome Gospode (I. Žan) i O ljubavi božanska (Bartujanski / Milanović)

Zbor HKM Gaggenau, pod ravnanjem Ljiljane Palatinuš, izveo je skladbe: Zdravo Djevo čista (I. Žan) i Signore pieta (U. Pieroni)

Vremenski raspon nastalih skladbi proteže se od 1701. godine („Cithara octochorda“), preko B. Marcela (1686.–1739., „Nebesa silna“, barok), F. Schuberta, (1797.–1828. „Ko košuta“ iz Deutsche Messe“), do R. Tachlika („Divan je Bog“), K. Odaka („Svrši stopi moje“), V. Novaka („Veličaj“), s. T. Fosić, („Sva si lijepa“), Lj. Galetića („Od sva se četiri vjetra“), te suvremenih hrvatskih autora, M. Martinjaka („Sluga Božji“), I. Žana („Tužaljke“, „Velika nam djela“) i Š. Marovića („Sve je, Gospodine“).

Smotra je uspješno prezentirala tradicionalnu i noviju duhovnu glazbu. Kao i prošle godine i na ovoj smotri došlo je do sinteze liturgijske i druge duhovne glazbe, od jednostavne pjesme i popijevke do mise, moteta, kantate i oratorija.

Čuli smo tri praiizvedbe: „Kome, Gospode“ (mj. zbor i orgulje), zatim „Zdravo Djevo čista“ (za sopran solo, flautu solo, mj. zbor i orgulje) te „Tužaljke“ i „Velika nam djela“ (iz oratorija „Babilonsko sužanjsvo“). Uz mješovite zborove čuli smo i višeglasni muški zbor („Veličaj“). Većina skladbi je homofone građe; tek su poneke kombinacija polifonije i homofonije, dok je „Kome, Gospode“ skladna izrazito polifona, s orguljskim uvodom i međuigrom.

Valja istaći zajedničku i pojedinačnu angažiranost svih pojedinaca (pjevača, orguljaša i zborovođa), neovisno o skladbi i autoru. Posebno valja istaći solistički duo iz „Sanctus-Benedictus“ (tenor i alt, iz mise M. Filkea), te sopran i flautu solo iz „Zdravo Djevo čista“. Nametnulo se pitanje: da li izvoditi skladbe uz velike (klasične) orgulje ili uz elektronske („keyboards“)? I ogroman sakralni prostor i izvorno napisane skladbe za klasične orgulje, kao da „vape“ za klasičnim orguljama. (Nastavak na slj.str.)

DRUGA SMOTRA CRKVENIH ZBOROVA HKM

WIESBADEN – 28.11.1999.

(Nastavak s 31. str.)

I dogodine treba organizirati smotru. Pravovremeni dogovori, izbor skladbi i orgulja, stručne konzultacije... pridonijet će da svaka smotra bude i pravi susret ali i kvalitativni napredak u odnosu na prethodnu. **Ivan Žan**

▲ Zbor HKM Offenbach, pod ravnanjem s. Damire Gelo i uz sviranje Tomislava Gregurića, izveo je skladbe: Velik je Gospod Bog (A. Atlja) i Sve je, Gospodine (Š. Marović)

▲ Zbor HKM Wiesbaden, pod ravnanjem Jadranke Kres, izveo je skladbe. Sav raj te slavi i Klanjem ti se, Isuse (Forster)

Misu je predvodio i propovijedao fra Bernardin Škunca, provincijalni poglavar franjevačke provincije sv. Jeronima (Zadar), a suslavili su delegat fra J. Klarić, župnik HKM Wiesbaden dr. fra Ante Bilokapić i fra A. Batinić

Gdje pastiri noćas hite?

♩ = 80

1. Gdje pa - sti - ri no - čas hi - - te? An - de - o ih Bož - ji vo - di.

U grad da - lek o - ni žu - - re gdje se dije - te Bož - je ro - di, di, di.

Pripjev:

Ti - ho, ti - ho ti tre - pe - ri, no - ci mod - ra, no - ci pla - va.

Ti - ho, ti - ho ti ko - ra - čaj, u ja - sla - ma Bo - žić spa - va. va. va.

Stihovi: Nevenka Videk
Glazba: Ivan Živanović

- Gdje pastiri noćas hite?
Zvijezde sjajne put im svijetle.
U grad sneni kada stižu,
u jaslama leži dijete.
- Osluhujemo kako diše
u jaslama dijete milo.
Marija ga nježno sebi
privila u svoje krilo.
- Svi pastiri noćas hite
Božiću se svi poklone.
Gradom svetim zvona kliću,
Gradom svetim zvona zvone.

Pripjev:

Tiho, tiho ti treperi,
noći modra, noći plava.
Tiho, tiho ti koračaj,
u jaslama Božić spava.

ČIŠĆENJE SNIJEGA • PROPAGANDA TELEFAKSON • KNJIŽICE O ALERGIJI I KOMPJUTERSKOM PRAVU • ŠTO DARIVATI?

Tko čisti snijeg

Zimi često „nadrhlaju“ podstanari u prizemlju, jer se, kao, podrazumijeva da oni moraju čistiti snijeg ispred ulaza u kuću ili na prilaznom putu. No stručnjaci za stambeno pravo poručuju: odstranjivanje snijega dužnost je stanodavca. Podstanar to radi samo tada kada je to dogovoreno i uneseno u ugovor o najmu stana i to tako da tu dužnost dijeli sa stanodavcem.

Dakle, ne treba pristati niti na ugovor u kojem bi čišćenje snijega padalo isključivo na teret podstanara. Ako je naizmjenično čišćenje uneseno u ugovor, tada je pak stanodavac dužan nadzirati odstranjivanje. U slučaju takvog ugovora, podstanar za vrijeme zimskog godišnjeg odmora, kao i zaposleni koji se nisu u stanju o tomu brinuti, moraju naći zamjenu. No, moraju li to i oboljeli? Pred sudovima se to različito tumači. Čistiti snijeg i odstranjivati led te posipati „pijeskom“ mora se inače na javnim prilazima stambenom objektu sve do samog ulaza u objekt, zatim oko mjesta za odlaganje kućnog otpada te na parkiralištu „rezerviranom“ za vozila stanara. Na tim površinama gradski čistači snijega nisu dužni odstranjivati led i snijeg.

Je li dopuštena propaganda telefakson?

Jedan se trgovac radarskim sigurnosnim uređajima ponadao da će slanjem ponuda na privatne telefaks-aparate povećati broj svojih kupaca. No, završio je pred sudom. Tužio ga je jedan primatelj njegovih ponuda, poduzetnik, kojem je dojadilo često ih primati. Osnova za tužbu bilo je to što, dok je dobivao propagandne poruke, nije mogao koristiti svoj telefaks, a osim toga trošio se njegov telefaks-papir koji baš i nije jeftin. Kammergericht Berlin presudio je u korist ovog iznerviranog poduzetnika. Prema mišljenju suda, slanje propagandnih poruka telefakson predstavlja opterećenje i nije dopušteno, za razliku od propagandnih listića i drugog takvog materijala koji se ubacuje u poštanske sandučice. Propaganda putem telefaksa je dozvoljena, samo ako se primatelj – vlasnik telefaksa – prethodno složi s takvim načinom primanja propagandnih poruka (Az: 25 U 9273/96).

Besplatna brošura o alergiji

Prema procjeni stručnjaka, 20 do 30 posto djece u industrijskim gradovima pati od alergijskih oboljenja kao što su neurodermitis, hunjavica i alergijska astma. Dok se zimi odrasli koji boluju od alergije „odmaraju“ od polenske groznice, djeci se zimi neurodermitis pojačava. Hladni zrak dodatno utječe na njihovu kožu pa se ona pojačano suši, a u zatvorenim prostorima grijanje izaziva nesnosni svrbež. „Allergien bei Kindern“ naslov je besplatne brošure sa savjetima koju roditelji mogu naručiti kod Deutsche Haut- und Allergienhilfe e.V. na adresi: DHA, Gotenstr.164, 53175 Bonn. Više informacija može se zatražiti kod iste udruge na telefon: 0228/36791-0 ili faksom: 0228/36791-90

Sauna opasna za bebe

Ono što je dobro za očeve i majke može za novorođenčadi biti kobno! Protiv uporabe saune za bebe izjasnio se liječnik Christian Poets iz Dječje klinike pri hannoverskom Medicinskom fakultetu. On je upozorio kako nije medicinski dokazano da bi „sauniranje“ beba mogla biti dobra preventiva za prehlade. Bebe smiju u saunu tek na kraju prve godine života. Ako bi ih se prije te dobi izlagalo uvjetima u sauni, moglo bi uslijediti povišenje tjelesne temperature i ostajanje bez zraka. A ako bi djeteta nakon boravka u sauni bilo položeno u krevet, raste opasnost od trenutne smrti, upozorio je također ovaj liječnik. On nadalje tvrdi da žene u ranoj trudnoći također ne bi smjele u saunu, jer da prevelika temperatura može uvjetovati deformaciju ploda.

Pozor pri kupovini kompjutera

Udruge za zaštitu potrošača upozoravaju: budite oprezni pri kupovini jeftinih kompjutera koji se obično krajem prosinca nude na sve strane! Naime, ako kompjuter ne funkcionira, a vi ga kasnije reklamirate na mjestu gdje ste ga kupili, trgovci će vas pokušati uvjeriti da „nešto s njim niste dobro učinili“. Baš takvo iskustvo imaju „zaštitari potrošača“. Stoga su tiskali brošuru „Computerrecht“ iz koje se saznaje o tomu kako reklamirati neispravan kompjuter. Za 21,50 DM brošura se može naručiti kod Verbraucherzentrale,

Aderstraße 78, 40215 Düsseldorf ili na broj 0190/797775. No pritom još po minuti razgovora plaćate 2,12 DM.

Što darovati njemačkim prijateljima

Što bi o Božiću željeli dobiti Nijemci istražio je institut Inra za časopis „Das Haus“. Najljepši dar za 76 posto ispitanih muškaraca je nešto što se napravi vlastitim rukama, 69 posto bi željeli knjige, 65 % ček za kupovinu odjeće koju će kasnije sami odabrati. Potom su na listi poželjnih stvari bili predmeti za kuću: 61 posto željeli bi slike, svjećenjake i jastuke, a 33 posto CD. No parfeme i mirise čak 72 posto ispitanih muškaraca smatra da su neprikladni darovi. Još su lošije prošle košulje i kravate. Njih bi rado dobilo tek 22 posto muškaraca.

Kod Njemica je nešto drukčije. Njih 67 posto od ispitanih oduševilo bi se kad bi im netko napokon ugodio i odteretio od dnevnih poslova, dakle, kad bi dar bio tek simboličan, a u 56 posto slučajeva bi rado dobile nakit.

Priredila: Marijana Koritnik

Seljaci Hrvati

*Bog nam je otac, zemlja nam mati,
Hrvatska naša zemljica sveta,
Jer smo oduvijek seljaci Hrvati,
Dok bude vijeka, dok bude svijeta.
Zavičaj žarko ljubimo svoj,
Pjevamo gromki naš: Oj!
Zemljica naša, ona nas hrani,
Vraća nam našu seljačku muku,
Pa kad po teškom plugu i brani,
S čela i naših žuljavih ruku,
Krupan k'o zrnje pada nam znoj,
Pjevamo gromki naš: Oj!
Biserje naše, božja je rosa,
Štono se jutrom ljeska u travi,
Zlato je klasje, srebro je kosa,
Bijela na časnoj staračkoj glavi.
Bogu tek opstanak hvalimo svoj,
Pjevamo gromki naš: Oj!
Borbu za pravo, vjekove duge,
Nikad ne klonuv voditi znamo,
Ne ćemo biti ničije sluge,
Ne ćemo tuđeg, svojeg ne damo.
Pa kad za pravo svršimo boj,
Orit će gromki naš: Oj!*

Vladko Maček

Od strepnje do pobjede

Svima nama su još u sjećanju dani kada smo sa strepnjom slušali vijesti koje su dolazile iz Vukovara. Oružana sila nekadašnje države svom snagom se obrušila na grad pretvarajući ga u ruševine. Bila je to jedna od najtežih bitaka tijekom borbe za slobodu i samostalnost Hrvatske.

A otpor koji su pružali slabo naoružani branitelji graničio je s čudom. Trpinjska cesta, Sajmište, Mitnica, Ovčara, mitska su mjesta koja će zauvijek ostati u našem sjećanju kao simboli hrabrosti i stradanja hrvatskog naroda. Otpor vukovarskih branitelja bio je tako žilav i snažan da smo povjerovali u čudo. Ponadali se da će čelik i sila biti savladani i da će vukovarski branitelji pobijediti u toj neravnoj

borbi. Tada je došao 18. studeni 1991. godine i vijest da je Vukovar okupiran. Poginuli su do tada mnogi hrabri muševci a smrt nije pošteđela ni žene, djecu i starce. Okupacija Vukovara nije bila kraj stradanjima napućenih stanovnika grada. Mnogi su odvedeni u zarobljeništvo a svi znamo što se dogodilo na Ovčari i na mnogim drugim mjestima na kojima se sada otkrivaju grobnice s tijelima ubijenih.

Željezničari su dali svoj obol u toj borbi. U Vukovaru, Borovu, Vinkovcima ali i na svim ostalim bojištima poginulo je 186 željezničara, a još više ih je ranjeno. No, željezničari se nisu iskazali samo u bitci, nemjerljiv je njihov doprinos u obnovi

porušenih željezničkih objekata i u spajavanju prometa na prugama koje su bile okupirane. Jednako tako ostao na je u sjećanju vlak koji je nakon Bljeska od Zagreba preko Okučana došao do Vinkovaca, zatim Vlak slobode koji je odmah nakon Oluje krenuo kroz, a malo prije okupirana područja, od Zagreba do Splita te vlak za Vukovar – vukovarski mir.

Ti vlakovi povezali su stvarno i simbolično sjever i jug, istok i zapad Hrvatske označivši da je došao kraj ratu, a počelo razdoblje obnove i razvitka.

Mr. Dragutin Šulić

(„Željezničar“, list Hrvatskih željeznica)

Vukovar je naš – mi smo njegovi

Izborni sabor „Udruge prognanih hrvatskih željezničara“ održan 28.10.1999. pozvao je svoje članove na obilježavanje 18. studenoga, „Dana sjećanja na Vukovar“.

Krenulo se organizirano, na čelu s predsjednikom Tocauerom, vlakom u 5,50 i dolaskom u Vinkovce u 8,30, gdje su nas dočekali naše kolege.

Put od Vinkovaca do prve postaje, vukovarske bolnice, nastavili smo autobusom.

U krugu bolnice otkrivena je spomen ploča u znak sjećanja na 18. studenoga 1991. godine, kada su pripadnici JNA i paravojnih jedinica iz bolnice odveli

261 ranjenika, civila i djelatnika bolnice te ih ubili na Ovčari.

Kolonu Vukovaraca i njihovih prijatelja, oko deset tisuća, poveo je na hodnju – križni put, gradonačelnik Vukovara Vladimir Štengl.

Put je vodio ulicama Vukovara preko „drvene pijace“ gdje su zločinci odvajali Hrvate od Srba i dalje prema „Veleprometovim“ hangarima na Sajmištu.

Dirljivo je bilo taj put od nekoliko kilometara prijeći u tišini, molitvi, sa svijećama u ruci, s mislima na tisuće Vukovaraca koje su zlikovci tim istim ulicama vodili nemoćne u logore i smrt.

U krugu „Veleprometa“ otkrivena je spomen ploča na kojoj je zapisano: „Na ovom su mjestu tijekom 1991. bili zatočeni, mučeni i ubijani hrvatski branitelji, djeca, žene i starci Vukovara“.

Put nas je dalje odveo na Novo groblje, gdje su uz središnji križ, položeni vijenci, a nakon toga služena sveta misa koju je predvodio vojni ordinarij biskup Jezerinac.

Novo groblje lijepo je uređeno, a u njemu su pokopani mnogi hrvatski sinovi, junaci Vukovara, sa svojim legendarnim suborcem i zapovjednikom Blagom Zadrom.

Prošli smo pokraj Staroga groblja, u kojem su na jednom dijelu pokopani agresorski srpski vojnici. Grobovi su uočljivi jer je na svakom spomeniku izvedena šajkača i zato je prozvano „grobljem šajkača“.

Zadnja postaja je bila pred spomenikom-križem „žrtvama za slobodnu Hrvatsku“, podignutom na ušću Vuke u Dunav.

Tako su mnogi od nas poslije rata po prvi puta bili u Vukovaru. „Dan sjećanja na Vukovar“ ostat će nam u trajnom sjećanju.

Vukovar nas zove, on je naš – mi smo njegovi, zato svakim odlaskom u njega, vraćamo se u 1991., gdje se radala naša sloboda, naša hrvatska država, tada i zauvijek.

Blaž Doko,

zastupnik Hrvatskih željeznica u Njemačkoj

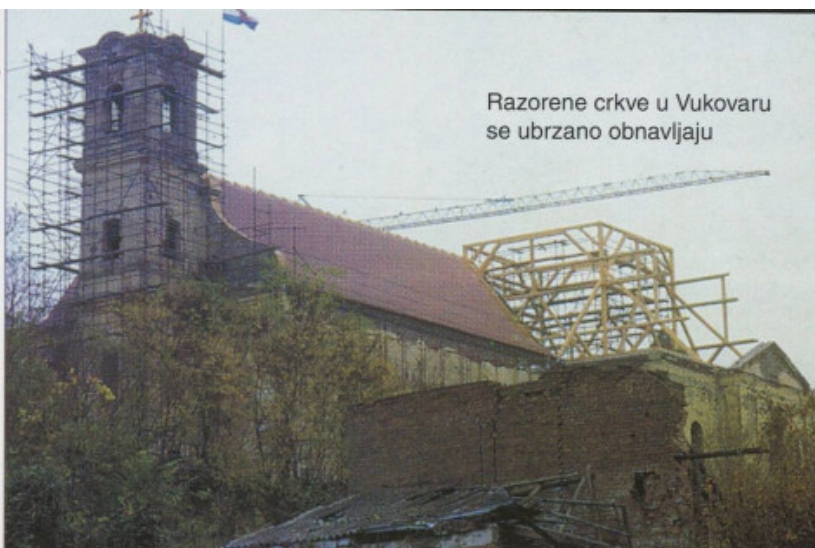
Željezničari ispod spomenika palim hrvatskim braniteljima i civilima u Vukovaru

VUKOVARSKI MEMENTO

Crvena ruža kao
znak ljubavi
za poginule,
kao znak nade
u bolju
i ljepšu
budućnost,
kao znak mira

Razorene crkve u Vukovaru
se ubrzano obnavljaju

Jedan od radova D. Kolak s prizorom iz Mostara

Na Novom groblju počivaju brojni vukovarski junaci, branitelji i civilne žrtve srpske agresije

Srebrni jubilej HKM Esslingen
obilježili su i mladi Misije recitalom
i pjevanjem

HKM ESSLINGEN
1974.–1999.

ISUS KRIST 2000

Ja sam Alfa
i Omega,
Prvi i Posljednji
Početak
i Svršetak.

Da, dolazim uskoro

(Otkr 22,13.20)